

Årsberetning for Frende Holding AS

Høydepunkter 2023

Årsresultat 146 MNOK

Kundevekst på 8,2 prosent til 3 245 MNOK

Positiv finansavkastning på 4,15 prosent

Rekordhøyt digitalt salg

Norges beste kundeservice (KSIndeks)

Fornytt ansvarlig lån på 425 millioner til gode vilkår

Enda bedre kundereise mellom digitale og betjente kanaler

Nyetablert spesialist- og salgssenter for bm og pm

Utviklet modell for å måle klimautslipp fra kundenes skader

Medarbeiderne trives i Frende - skårer høyt på tilfredshet

Norges beste skadehåndtering (EPSI)

Kraftig økning i erstatningskostnader - høy skadeinflasjon, flere uføre og rekordhøye naturskadeomkostninger

Hovedtrekk 2023

Frende leverer overskudd i et år med høye skadeomkostninger

God vekst innen skadeforsikring, en lønnsom forsikringsportefølje og en solid kapitalforvaltning bidrar positivt til årets resultat. Relativt mange storskader, mye vær- og naturskader og svak utvikling for uføreprodukter trekker ned.

- Bestandspremie i konsernet 31.12.2023 er MNOK 3 245 (3 000), en vekst på 8,2 %
- Resultat før skatt i 2023 var MNOK 146 (432)
- Finansavkastning er positiv med MNOK 197,4 (-152,1), tilsvarende 4,15 % (-2,25 %)

Skadeforsikring

- Skadeprosent for egenregning i skadevirksomheten var 81,4 % (55,2 %)
- Kostnadsprosent skadevirksomhet var 17,3 % (18,4 %)

Forsikring for liv og helse

- Erstatningsandel i livvirksomheten var 97,5 % (91,3 %)
- Kostnadsandel livvirksomheten var 123,8 % (123,5 %)

Ledergruppen i Frende

Vegar Styve
konsernsjef

Marius Fredheim
finansdirektør

Tone Sævold
juridisk direktør/
HR-direktør

Elin Sture Næss
direktør etablering
og forvaltning

Tor Olav Langeland
konserndirektør
forretningsutvikling

Anne Therese Vonheim
oppgjørsgjeldende

Erik Bjordal
konserndirektør
salg og marked

Konsernet Frende

Frende Forsikring består av morselskapet Frende Holding AS som forvalter eierskapet i de heleide datterselskapene Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS. Frende Holding AS er eid av 22 frittstående sparebanker, i tillegg til tre Varig-selskaper.

Forsikringsvirksomhetene tilbyr et komplett produktspekter til bedrifts- og privatmarkedet. Produktene distribueres gjennom distributørenes omfattende kontornettverk, gjennom andre selskap i frendefamilien og direkte i egne kanaler. Ved utgangen av 2023 har Frende Forsikring 322 ansatte ved hovedkontoret i finanshuset Jonsvoll i Bergen, og er vel etablert i det norske markedet med 250 000 kunder og inntekter på 3,2 milliarder kroner.

Virksomheten i 2023

– styrets beretning

Når det stormer rundt oss samtidig som reparasjonskostnadene stiger, preger det resultatet til Frende og hele forsikringsbransjen. Med et langsiktig og godt grunnlag i portefølje og bestand har Frende god ryggrad til å håndtere krevende år og slike svingninger i bransjen.

Det er i de mest utfordrende øyeblikkene, når kunden blir syk eller uhellet er ute, når det stormer eller brenner, at hvilket forsikringsselskap de har valgt virkelig blir tydelig for kundene. Det betyr enormt hvordan du blir møtt i fortvilte situasjoner. Saksbehandlerne i Frende er varme og engasjerte, og jobber kontinuerlig med å gi kundene gode opplevelser i møte med oss.

Derfor var vårt desiderte høydepunkt i 2023 at Frende har Norges beste skadehåndtering, ifølge den store bransjemålingen EPSI Rating, og i tillegg har Frende noen av landets mest tilfredse kunder. Samtidig vant selskapet KSindeks sin kåring av Norges beste kundeservice innen forsikring. Resultatene er basert på hva 20 000 kunder svarer om opplevelsen sin med kundeservice. Frende har

også interne kundetilfredshetsundersøkelser som gir løpende resultater, samt bred tilbakemelding tre ganger i året. Slik jobber vi systematisk med å holde servicegraden imponerende høy, og iverksette tiltak kontinuerlig.

Når farevarslene hagler fra meteorologene, rigger Frende organisasjonen for å møte dem som trenger hjelp. Parallelt med innsatsen for å forebygge skader, er sikring av liv, helse og verdier, og skadehåndtering når uhellet er ute, kjernen i samfunnsoppdraget som norsk forsikringsselskap.

Forventningen hos oss og de fleste eksperter, er at vi vil se flere og dyrere naturskader i årene som kommer enn det vi er vant til. Klimaendringer, med hyppigere og kraftigere stormer, har betydelige samfunnsøkonomiske konsekvenser og kan føre til unormalt høye utbetalinger for forsikringsselskapene om vi ser flere år under ett. Slike hendelser påvirker også forsikringsresultatene våre og risikovurderingen for bygningsforsikring spesielt. Vi ser også en sammenheng med økning i skadefrekvensen på produktområdene bil-, bygnings- og reiseforsikring både for privat- og bedriftsmarkedet. Samtidig har snittkostnaden per skade økt.

Resultater og utvikling i 2023 – skade

I 2023 er resultatet preget av større skadeutbetalinger enn forventet. Forsikringsteknisk resultat i skadeselskapet er påvirket av relativt mange storskader, hvor nivået totalt ligger over 2022, og over forventning for året. Rekordhøye naturskadeomkostninger påvirker også resultatene negativt i 2023. Etter at «Hans» herjet i august, registrerte forsikringselskapene rundt 9000 forsikringsmeldte skader på bygninger, innbo og tomter. Erstatningene for disse skadene blir på rundt 1,7 milliarder kroner, ifølge Norsk Naturskadepool. For hele året er skadeprosenten i Frende 81,4 (55,2) prosent.

Resultatet påvirkes også av makroøkonomiske forhold, særlig økt inflasjon, høy rente og kronekursen. Dette har direkte konsekvenser for skadekostnadene fordi reparasjoner og gjenoppbygging blir dyrere, og dermed øker snittskadeutbetalingene for skadeselskapet. Det er iverksatt prisregulerende tiltak for å demme opp for skadeinflasjonen og sikre den underliggende forsikringslønnsomheten. For hele året er resultatet før skatt 168 (511) millioner kroner i skadevirksomheten. Totalt har skadeselskapet 2577 (2384) millioner kroner i bestandspremie fordelt på over 171 440 kunder. Den nasjonale markedandelen er 3,3 prosent.

Resultater og utvikling i 2023 – liv

Innen livsforsikring er resultatene fortsatt krevende, men noe forbedret sammenlignet med 2022. Risikoresultatet i livsvirksomheten er preget av fortsatt relativt høyt nivå på nye uføresaker både for barne- og ungdomsproduktet og voksen uførepensjon. Vi har sett en negativ utvikling i antallet uføre i porteføljen, spesielt blant yngre forsikringstakere. Vi ser også at de yngre forsikringstagerne nå sjeldnere blir friskmeldt enn tidligere forventet. I livselskapet ender resultatet på syv millioner kroner, mot minus 56 millioner kroner året før. Risikoresultatet er betydelig svakere enn tidligere år, blant annet som følge av en oppjustering av reserver. Det er satt inn tiltak som forventes å styrke lønnsomheten på sikt. Underliggende skadeprosenter viser en svak forbedring over en 12 måneders periode.

Bestandspremien til livselskapet hadde en økning til 668 (616) millioner kroner ved utgangen av året.

Resultater og utvikling i 2023 – Holding og finans

Resultat før skatt i konsernet er 146,2 (431,8) millioner kroner. Totalresultatet ender med et overskudd på 128,0 millioner. For hele året ender avviklingsgevinstene på 5 (416) millioner kroner, som er et normalisert avviklingsresultat sammenlignet med fjoråret, der det ble tatt ekstraordinære avviklingsgevinster. For konsernet som helhet er finansresultatet 197 (minus 152) millioner kroner, som gir en positiv avkastning på 4,15 prosent på aktivt investerte midler. Konsernet har rentekostnader knyttet til ansvarlig lån på MNOK 30,0. Forvaltningskapitalen i konsernet er nær 7,3 milliarder kroner, og har økt med 3,9 prosent.

Også gjennom forvaltningen av selskapets midler har Frende et viktig samfunnsansvar med 5,8 milliarder kroner som investeres i aksjer, eiendom og obligasjoner. Pengene skriver seg fra kundeinnbetalinger som er satt av til fremtidige skadeutbetalinger og midler eierne har skutt inn i Frende.

Det er ingen motsetning mellom god finansiell avkastning og en ansvarlig forvaltning som tar klimahensyn og bærekraft på alvor. Ansvarlighet og bærekraft står derfor sentralt i kapitalforvaltningsstrategien og er integrert i alle investeringsbeslutninger.

Frende har vært opptatt av ansvarlighet siden oppstarten i 2007, og har svært ambisiøse bærekraftsmål. Perspektivet er langsiktig og risikostyringen god.

Vi har satt 2040 – og ikke 2050 som er EUs mål – som endelig frist for når investeringsporteføljen vår skal ha nådd målet om netto nullutslipp. Innen 2025 skal minst 50 prosent av investeringene være bærekraftsorienterte fond eller investeringer. Frende har jobbet aktivt for å redusere klimagassutslippene fra investeringsporteføljen og indirekte utslipp. Resultatene er publisert på frende.no.

Rekordhøyt digitalt salg og god vekst

Selv om været ga Frende mye motvind i 2023, er det mye som går i riktig retning. Konsernet har flere tverrfaglige team som jobber kontinuerlig med å forbedre de digitale kjøpsløsningene, og leverte et rekordhøyt digitalt salg i året som gikk. Kundene gjør flest kjøp på frende.no, men også i nettbutikkene hos distributørene er økningen god. Bilforsikring er det mest solgte produktet på nett.

I 2023 har alle distributørene bidratt godt i det betjente salget, og Frende har god vekst og positiv utvikling i alle salgskanaler. Frendes rådgivere,

sammen med 22 sparebanker, tre Varig-selskaper og rådgivere i Brage Finans sikret en vekst i bestandspremie i selskapet på 244 millioner kroner, mot 154 millioner kroner i fjor. Resultatet er drevet av god vekst og lavere avgang enn i et normalår. Frende vokser uten at totalbemanningen øker i samme tempo. Veksten blir ivaretatt gjennom automatisering og digitalisering.

I løpet av 2023 er det satset på tiltak som forventer å gi distribusjonen ytterligere salgskraft både gjennom digitalt salg og i distribusjonsnettverket. Samtidig har kundesenteret i Frende svært godt arbeidsmiljø i en travel hverdag, og meget gode resultater. Det er også etablert et nytt spesialist- og salgssenter internt i Frende, både for privat- og bedriftsmarkedet.

Gjennom året har Frende hatt høy tilstedeværelse hos distributørene og løftet både rådgivere og ledere med salgs- og lederkunnskap. Salgsenheten har ledet an for å sikre optimal implementering og etterlevelse av kravene i EU-direktivet, IDD. For distributørene og rådgiverne gir direktivet et pålegg om totalrådgiving og behovsavdekking, og dette styrker rådgivingsplikten ytterligere. Kravene blir også møtt gjennom bransjens felles autorisasjonsordning (FinAut) med felles standard for kompetanse, etikk og kommunikasjon, videreutdanning og årlige oppdateringer. For Frende gir god rådgiving også godt salg og kunder som er mer fornøyd og godt ivaretatt. Innføringen har skapt stort fokus hos distributørene, fra toppledelsen og hele veien gjennom organisasjonene. Resultatet har vært en betydelig økning i aktivitet og salg både innen livsforsikring og skadeforsikring.

Frende har store forventninger til at rutinene blir fulgt og at det blir laget gode prosesser for internkontroll. Med regelverket følger muligheter, men også tilsynsrisiko, omdømmerisiko og økonomisk erstatningsrisiko.

Bedriftsmarkedet – et viktig vekstområde

Innenfor bedriftsmarkedet er satsingen styrt mot små og mellomstore bedrifter, strategisk i definerte segmenter. Utviklingskapasiteten i forretningsutvikling i Frende er spisset og styrket innenfor området.

Den nye, konkurransedyktige portalen for bedrifter er tatt i bruk av over 10 000 kunder. Min bedrift gir tilgang til attester, dokumenter, skademeldinger og kundemeldinger. Det er også gjort en rekke tidsbesparende tiltak for rådgiverne, blant annet en overgang fra papirbaserte til digitale prosesser, og med fullstendig digital kjøpsløsning som gir selgerne muligheter for å beregne priser ute hos kunden. Frende er også koblet på Helsenett, som gir IT-sikkerhetsmessige fordeler og raskere kommunikasjon med leger innenfor forsikringer for liv og helse. Også kjerneplattform er endret på dette området.

Spesielt til bedriftsmarkedet er rådgivning om risiko en sentral del av arbeidet. På den ene siden er det viktig at rådgiverne forstår hvilken type risiko Frende ønsker og ikke ønsker, samtidig som det er viktig for kunden å kjenne til skadeforebyggende regler, rutiner og krav. I bedriftsmarkedet er også bransje-anbefaling på plass. Denne bidrar til at rådgiverne kan tilby riktige forsikringer til ulike bransjer.

Både Frendes egne selgere og opprinnelige eierbanker har klart å løfte nysalget med imponerende 15 prosent sammenlignet med fjoråret. Tilbudsaktiviteten har økt med 20–30 prosent hos de ulike øvrige distributørene. Det er også gjort en betydelig innsats innen kundebevarende tiltak i et marked preget av tøffere konkurranse og strenge reguleringer.

Distributørene avsluttet 2023 med økt salgskraft og går styrket inn i 2024. Internt var det nye spesialist- og salgssenteret fulltallig ved utgangen av året, og kundesenteret for bedriftsmarkedet har hatt et travelt år, med imponerende leveranser.

Også i bedriftsmarkedet har det vært stort fokus på kompetanseheving. Distributørenes ansvar som agenter for Frende innebærer at de må ha systemer og rutiner på plass for å sikre at kundene får tilbud om forsikringsrådgivning ved salg av bankprodukter som skaper et forsikringsbehov. Også dokumentasjonskrav, rådgivningsplikt, systemtilpasninger og

iverksetting er en del av opplæringen. Gjennom året er det både arrangert en bred fagsamling på landbruksområdet, og en større samling på tvers av alle distributørene i bedriftsmarkedet, som er et viktig vekstområde for Frende.

Frende opplever å ha et svært godt samarbeid med distributørene, inkludert Varig-selskapene, Brage Finans og bankene i Lokalbank-alliansen. Også de tre sistnevnte leverer svært godt skadesalg og har hevet livsalget.

Tvillingomstilling – både digital og grønn

Frende, som så mange andre i næringslivet, står midt i en tvillingomstilling, en samtidig gjennomføring av grønn og digital omstilling. På den ene siden er overgangen til en mer bærekraftig og miljøvennlig sirkulærøkonomi. Det inkluderer tiltak som reduserer klimagassutslipp, fremmer fornybar energi og gjenbruk, optimaliserer ressursbruk og tar vare på naturressurser. En omstilling som er avgjørende for å møte klimautfordringene og bevare planeten for kommende generasjoner. På den andre siden en digital omstilling, hvor vi ser på hvordan vi kan utnytte digital teknologi og data for å forbedre effektiviteten, innovasjonen og konkurransekraften vår. I Frende omfatter digitaliseringen blant annet automatisering og bruk av kunstig intelligens (KI).

En industriell revolusjon for kontorarbeid

Med utviklingen og bruken av KI er vi midt i det teknologiekspertene kaller den industrielle revolusjon for både kontorarbeid og innholdsproduksjon. Frende har benyttet roboter siden 2013, og bruker verktøyet på stadig høyere nivå. I 2023 behandlet robotene hele 728 772 saker, sammenlignet med 515 283 året før. Dette tilsvarer en økning på hele fire årsværk, og det er et betydelig bidrag til å sikre at Frende kan vokse uten å øke bemanningen tilsvarende. Frende Forsikring har ved utgangen av året 322 ansatte.

Når nå robot og KI blir parete, blir KI hjernen som leser dokumenter og lager forslag til konklusjoner, mens robotene gjennomfører de konkluderte aktivitetene. Dette gir en kraftig kombinasjon for effektiv og nøyaktig saksbehandling.

I 2023 vant Frende en internasjonal KI-konkurranse, Dataiku Frontrunner Award, for bruken av kombinasjonen språk-KI og robotprosesser for å automatisere skaderapportering. Prosessen sparer rundt 75 timers arbeid per måned. En lukket chatGPT funksjon er også tatt i bruk for å lese og sortere e-post, og for å gjøre oppslag i personalhåndboken. Robotisering og automatisering har også knertet en del tidstyver for kundebehandlerne og forenklet en rekke oppgjørprosesser gjennom året. Automatisk behandling av skadesaker gir kortere behandlingstid og raskere oppgjør. Det er selvsagt utviklet retningslinjer for bruken av denne type verktøy. Når digitalisering øker effektiviteten i interne prosesser, fra salg og risikovurdering til skadeoppgjør, gir dette blant annet raskere og mer presis hjelp for kundene.

Kundene forventer enkel tilgang til informasjon og tjenester i digitale kanaler. Å møte forventningene er avgjørende både for å beholde og tiltrekke seg kunder. Digitalisering bedrer også konkurransekraften i et stadig mer digitalt marked. Det gir også rom for innovasjon og utvikling av nye produkter og tjenester.

Frende har 75 teknologer som jobber med å gjøre forsikring lettere og tryggere for alle. Utviklerne våre jobber med nyere teknologi på ulike fagområder med stort teknologisk spillerom. Slik løfter vi kompetansen kontinuerlig på tvers og får jevn tilgang til ny kunnskap og nye verktøy. Utviklerne har stor fleksibilitet og ende-til-ende ansvar i et smidig tech-miljø med jevn flyt av faglig påfyll. I Jonsvollskvartalet arrangeres en egen teknologi- og innovasjonskonferanse, Plask, og jevnliges fagsamlinger på tvers av foretakene på huset og offentlige myndigheter.

I løpet av året ble IT- og produktenhetene slått sammen til en felles divisjon, forretningsutvikling. Det legger til rette for bedre kundereiser mellom digitale og betjente kanaler, bedre digital rådgivning og gode veivisere. Med en enklere kundereise er det lettere for kundene å forstå hvilke forsikringer de trenger, gjøre endringer selv, melde skade og kjøpe forsikring. Det er

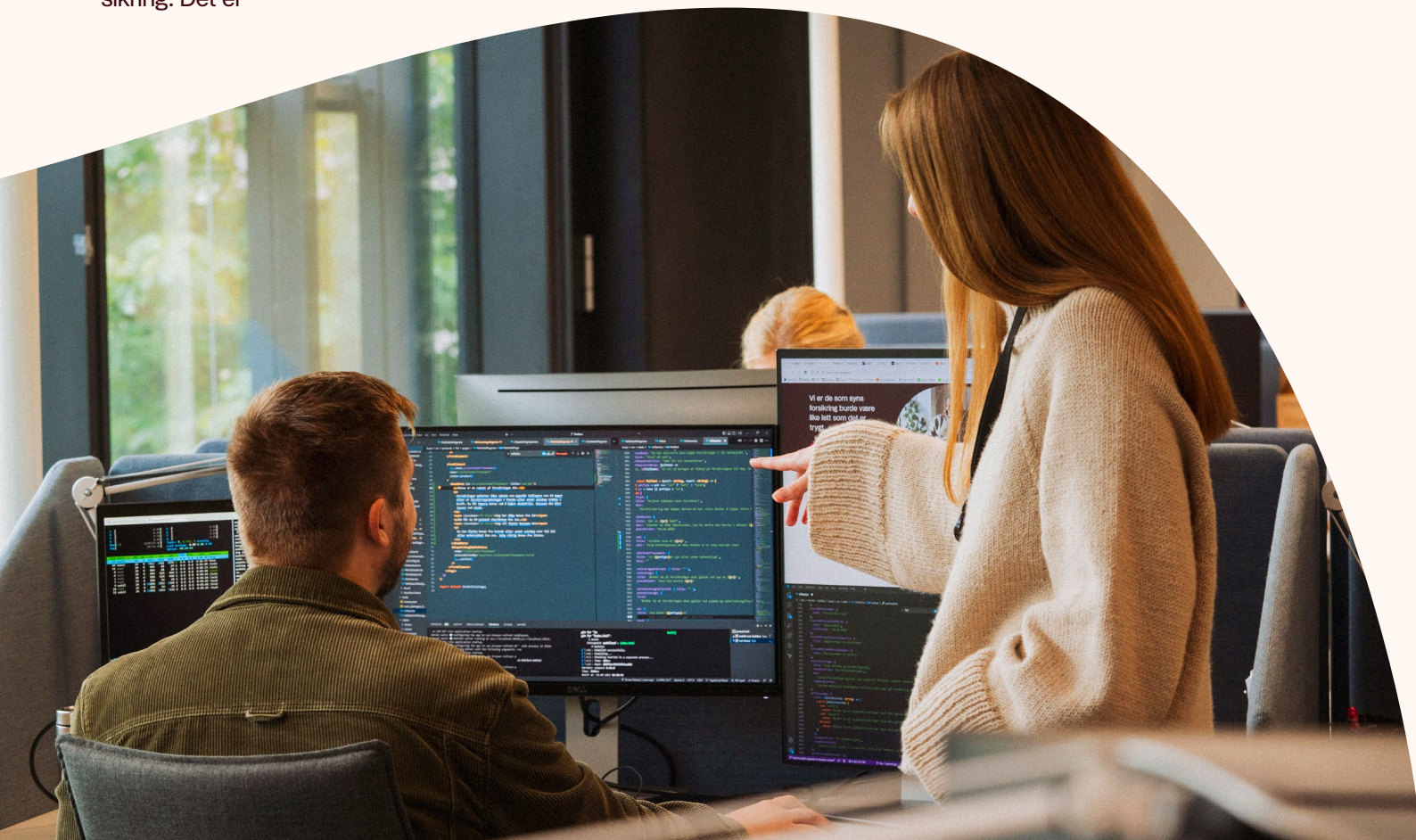
også utviklet løsninger for rådgiverne som selger forsikring.

Nytt kjernesystem på trappene

Gjennom året er det gjennomført et større forprosjekt for å lande ny leverandør for det underliggende kjernesystemet i Frende. Nytt felles system vil gi gode synergier på tvers av liv- og skadeselskapene, som som samfakturering, forenklet opplæring og enklere igangsetting for distributørene. Avtale med ny leverandør blir signert primo 2024, og første leveranser er klare i 2025.

Grunnleggende menneskerettigheter og skikkelige arbeidsforhold

Styret er ansvarlig for at Frende etterlever åpenhetsloven og har vedtatt policyer for de enkelte foretakene for å ivareta kravene om grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette er knyttet opp mot sosial bærekraft og FNs bærekraftsmål. Aktsomhetsvurdering for konsernet gir oversikt over interne forhold i Frende, og omfatter leverandørkjeder og andre forretningspartnere. Redegjørelsen for aktsomhetsvurderingen er tilgjengelig på frende.no, under samfunnsansvar og bærekraft.

Vi har strukturert arbeidet med utgangspunkt i denne bærekraftssirkelen som viser hva vi kan gjøre internt, ut mot kunder og i forretningsprosessene våre, mot eier- og samfunnsinteressene våre.

Bidrar til et godt og bærekraftig samfunn

Frende har i 2023 gjennomført en ny strategiprosess for å sette nye mål og aktiviteter for å sikre nødvendig fremdrift på arbeidet med bærekraft. Den nye strategien ble vedtatt av styret i desember 2023. Ingen er 100 prosent bærekraftig. Som for mange andre er bærekraftsarbeidet i Frende en læreprosess. Derfor er vi åpne for nye impulser og innsikt, følger forskningen og søker samarbeid med både kunder, partnere og andre om bærekraftsspørsmålene.

Hovedmålsetningen er at Frende aktivt skal bidra til et godt og bærekraftig samfunn. Arbeidet er strukturert, og det jobbes både internt i Frende, ut mot kunder og forretningsprosesser og mot eiere og samfunnsinteresser. Våre målsetninger reflekterer at vi er i en stadig læringsprosess.

Frende har vært Miljøfyrtårnsertifisert siden 2021 og bruker dette styringssystemet for å sette mål, sikre involvering av leverandører, medarbeidere, ledelsen og styret med flere, samt å jevnlig følge opp utvikling av definerte tiltak. Bærekraftsmålene er grundig omtalt på egne sider for samfunnsansvar og bærekraft på frende.no.

Frende har etablert en rabattordning som understøtter bankenes klimalån. Fellesnevneren for å kvalifisere for grønn rabatt er at boligen har energiklasse A eller B. Ordningen er også aktuell for kunder som får lån til energibesparende tiltak for bolig, eksempelvis en oppgradering av bolig for å oppnå bedre energiklasse.

Veien mot et mer komplett klimaregnskap

Frende har ført klimaregnskap for egne utslipp siden 2019. Disse utslippene representerer en svært liten andel av utslippene som konsernet kan påvirke, som investeringssiden og oppgjørsprosessene. Likevel er det viktig å fortsette jobben med å redusere disse utslippene i tråd med målsetting.

Frende har fått beregnet CO2-utslipp og ført klimaregnskap knyttet til kapitalforvaltningen siden 2021. Vi har sett en fin reduksjon.

Grønne oppgjørprosesser

I 2023 er det gjennomført en prøverapportering av CO2-utslipp i oppgjørsprosessen for kjøretøy. Det er i oppgjørsprosessene at Frende har høyest utslipp, og kan gjøre størst endring fremover. I 2024

er det planlagt reell rapportering for både kjøretøy og bygg, slik at klimaregnskapet blir mer komplett.

Det er gjort et solid grunnarbeid for å forbedre oppgjørsprosessene med prioriterte tiltak. Et av målene er at 80 prosent av innkjøpene skal skje gjennom samarbeidspartnere som aktivt fremmer bærekraft.

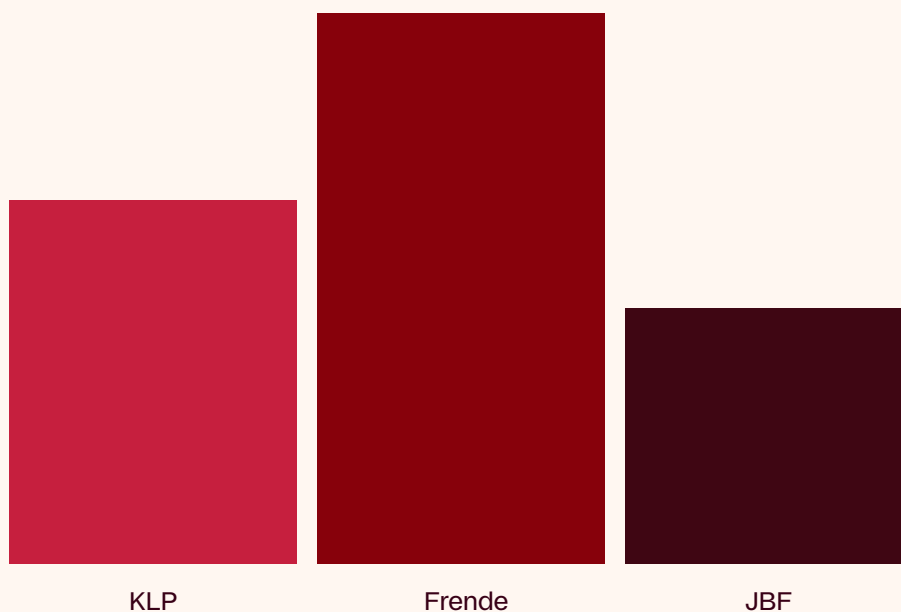
EY (Ernst and Young) leverte grønn rapport i sin revisjon av oppgjørsprosessene, noe som bekrefter at Frende har god håndtering av saker, kontroll på risiko og etterlevelse av regelverk. Kvalitetskontroller er gjennomført innenfor reise, motor, bygning og person. Det er gjort en rekke tekniske forbedringer gjennom året, og utviklingstakten er høy, blant annet for selvbetjente løsninger, noe som gir oss et godt grunnlag for å håndtere skader mer effektivt og gi bedre service til kundene. Det er jobbet mye med prosessendringer som reduserer behandlingstiden og gi en samlet bedre kundeopplevelse.

Hele organisasjonen kjenner på stolthet over at Frende har Norges beste skadehåndtering, og det i et år med svært mange skader. Oppgjørsenheten vet at dette forplikter til å fortsette å levere. Kundene har høye forventninger til Frende, og medarbeiderne jobber hardt for å være på sitt beste i all kundedialog.

I et år der skadefrekvensen har gått opp, natur-skadene har vært flere og utbetalingene høyere, jobber Frende aktivt med skadeforebygging for å bidra til å redusere skadeutviklingen. En skade som unngås, krever ingen reparasjon, nye materialer eller avfallshåndtering. Den har ingen klimaavtrykk og gir ingen ekstra byrde for kundene. Det mest bærekraftige er en skade som ikke skjer.

Hvis skadeforebyggende råd fra Frende kan bidra til at noen unngår en ulykke eller brann, eller redder et liv, har det stor betydning både for kunden og selskapet.

Best på skadehåndtering Topp 3 privatmarked

Etableringen av Frendegruppen og fremtidsutsikter

På tampen av 2023 ble Frendegruppen etablert som et styrket samarbeid for bankene og selskapene som allerede er inne på eier- og distributørsiden i Frende. Styret ser på etableringen som et resultat av en betydelig vilje og evne til å satse videre på Frende Forsikring, og dette vil styrke utviklingen og tjenestene i årene som kommer. Samarbeidet gir mulighet for bedre koordinering av nye initiativer og en mer effektiv utnyttelse av ressurser blant partnerne. Samtidig gir etableringen et robust fundament som styrker Frenedes posisjon og gir både Frende og partnerne et solid lag i ryggen.

2023 viste seg å bli et kostbart år for de fleste skadeselskaper i Norge, og styret mener dette skyldes naturlige svingninger i bransjen. Den underliggende lønnsomheten i skadeselskapet anses fremdeles å være god, og det er gjort tiltak for å opprettholde denne. Risikoresultatet i livselskapet er fortsatt ikke tilfredsstillende, også her er det satt inn tiltak som

forventes å styrke lønnsomheten på sikt. Erstatningsnivåene viser en svak forbedring gjennom året. Gjennom året er det satset på tiltak som forventes å gi distribusjonen ytterligere salgskraft både gjennom digitalt salg og i distribusjonsnettverket.

Styret mener Frende fortsatt har et godt fundament for lønnsom vekst.

Nøkkeltall for medarbeiderne i Frende

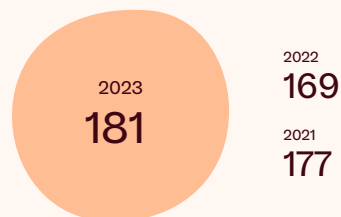
Årsverk totalt

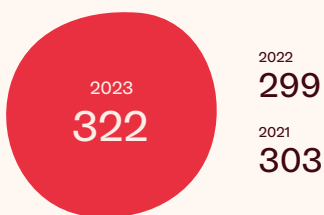
Kvinner

Menn

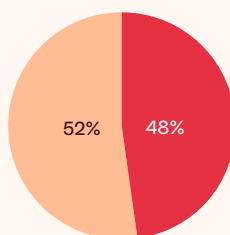

Fast ansatte - alle

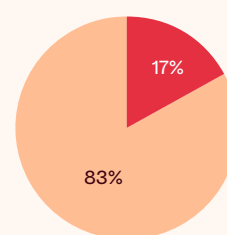
Fast ansatte

Menn Kvinner

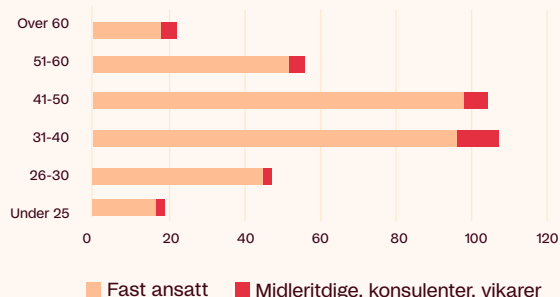

Fast ansatte

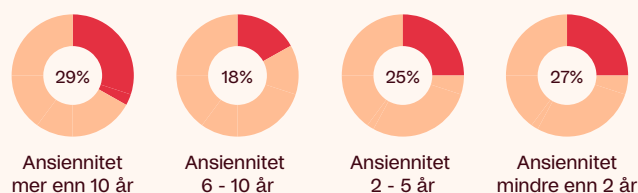
Frende Skade Frende Liv

Alder

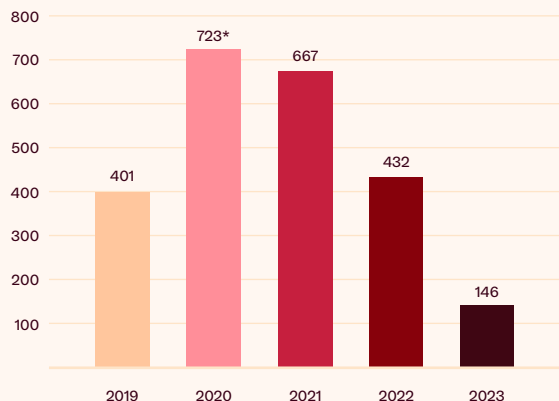

Ansiennitet

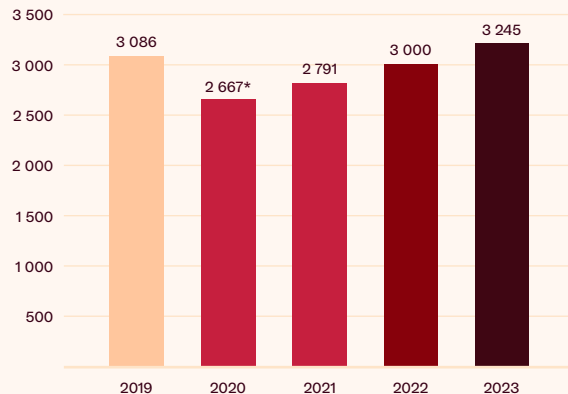

Resultat før skatt

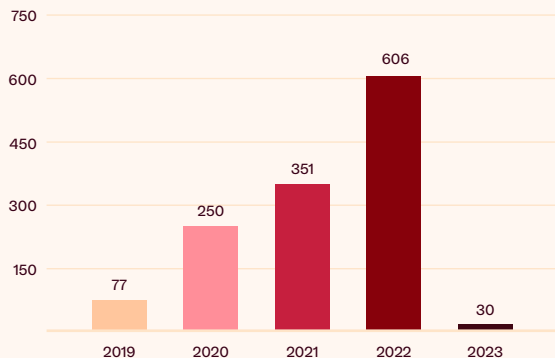
* Positive engangseffekter på 228 millioner kroner

Bestandspremie

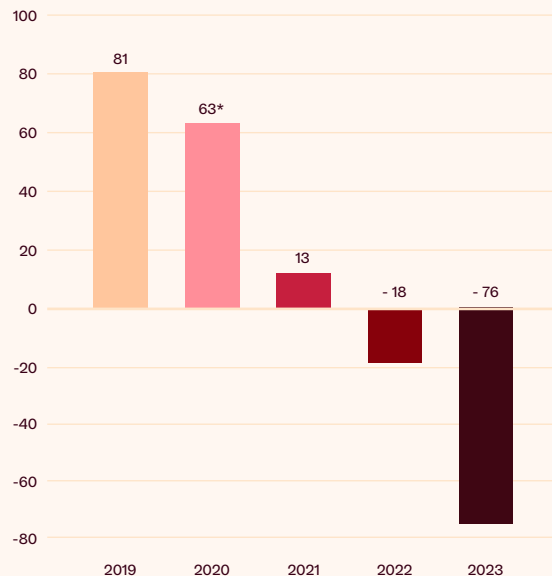

* Salg av pensjon til Nordea Liv

Forsikringsresultat (skadeforsikring)

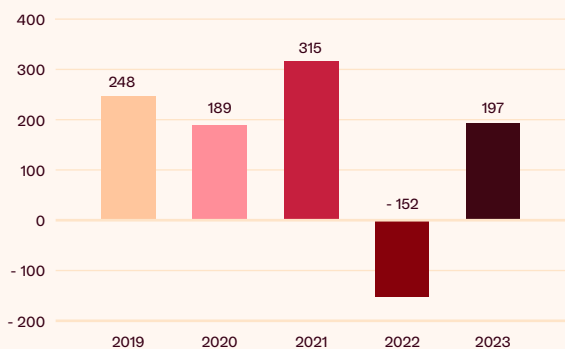

Forsikringsresultat (livsforsikring)

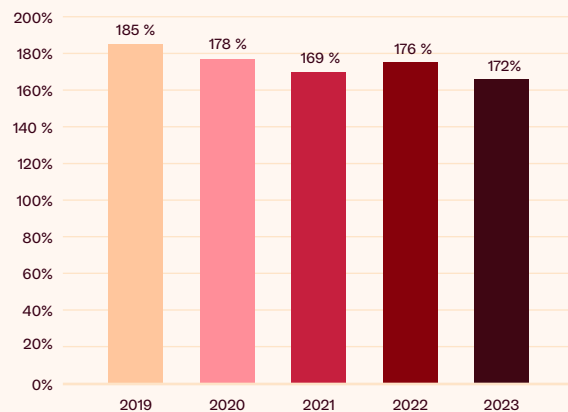

* Forsikringsresultat fra ordinær virksomhet

Finansinntekter (Konsern)

Solvensmargin konsern

2019 - 2023: Etter forventet utbytte

Årsregnskapet

Premieinntekter

Frendekonsernet hadde i 2023 brutto forfalt premie på MNOK 3 245 (3 013). Opptjent premie for egen regning var MNOK 3 081 (2 884).

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader for egenregning var MNOK 2 401 (1 622), fordelt på MNOK 2 078 (1 653) i betalte skader og MNOK 323 (-31) i endring erstatningsavsetning og avsatt premiereserve for egenregning.

Skadevirksomheten har erstatningskostnader for egen regning på MNOK 1 990 (1 267). Dette gir en skadeprosent for egen regning på 81,4 % mot 55,2 % i 2022. Brutto skadeprosent er i 2023 82,7 % mot 54,9 % i 2022.

Avviklingsresultat i 2023 er positivt med MNOK 5 (416).

Erstatningskostnadene i livvirksomheten for egenregning, i tillegg til endring i og utbetaling fra premiereserven, var MNOK 422 (366). Dette gir en skadeprosent for egen regning på 97,5 %, mot fjorårets 91,3 %. Det er i 2023 foretatt oppreservering av IBNR for BUF uførepensjon, og skadeprosent før oppreserveringen er 60 % av totalpremie.

Inntekter fra finansielle eiendeler

Konsernets totale finansinntekter i 2023 er positive med MNOK 197,4 (-152,1). Finansavkastning har særlig i siste kvartal vært god. Avkastningen totalt ender på 4,15 % (-2,25 %), herav var gjennomsnittlig avkastning på aksjer 16,3 %, mens renter ga en avkastning på 4,51 % og eiendom -6,95 %. Sterk finansavkastning i slutten av året på rentepapirer og aksjer gir et finansresultat som er tilfredsstillende for 2023 som helhet. Porteføljen av næringsseiendom er i året preget av betydelig verdinedgang.

Konsernet har felles forvaltning av kollektivportefølje og selskapsportefølje. Konsernets kapitalforvaltning er fokusert på diversifisering og moderat risiko.

Frende Forsikring har begrensede rentegarantier og finansiell risiko knyttet til kundemidler, slik at konsernets renteresultat i det alt vesentlige tilføres egenkapitalen.

Driftskostnader

Forsikringsrelaterte driftskostnader er på MNOK 696 (674). Kostnader i året holder seg på forventet nivå, med noe vekst knyttet til strategiske tiltak, deriblant systemprosjekter og satsing på salgsaktiviteter.

Kostnadsprosenten i skadevirksomheten er 17,3 % (18,3 %), mens kostnadsandel i livvirksomheten ender på 123,8 % (123,5 %).

Resultat

Resultatet i Frende Forsikring før skatt ble i 2023 MNOK 146 mot MNOK 432 i 2022. Totalresultatet viste et overskudd på MNOK 128 mot MNOK 306 i 2022. Årets totalresultat i Frende Holding AS før skatt og mottatt konsernbidrag og utbytte ble et underskudd på MNOK 31 (23).

Totalresultat (inklusive mottatt konsernbidrag og utbytte fra døtre) gir et overskudd på MNOK 532,5 (372,1). Det er foreslått utbytte for 2023 på MNOK 145.

Balanse

Forvaltningskapitalen i frendekonsernet var ved årsskiftet MNOK 7 279 (7 005), og det utgjør en økning på 3,9 %. Kundeporteføljen utgjør totalt MNOK 1 901 mot MNOK 1 562 i 2022. Finansielle investeringer i kollektiv- og selskapsporteføljen utgjør totalt MNOK 5 826 mot MNOK 5 799 i 2022.

Konsernets egenkapital utgjorde før avsatt utbytte per 31.12.23 MNOK 1 739, mot MNOK 1 961 i balanse per 31.12.22. Dette utgjorde 24 % av forvaltningskapitalen, mot 28 % foregående år. Etter avsetning til utbytte for 2023 er egenkapitalen MNOK 1 594.

Konsernet har ingen gjeld utover ansvarlig lån, lån eller lånerammer foruten de forpliktelser som følger av selskapets drift og ordinære virksomhet. I 4. kvartal 2023 er det ansvarlige lånet i Frende Holding AS innfridd ved forfall, og det er tegnet et nytt ansvarlig lån i Frende Skadeforsikring AS på MNOK 425.

Egenkapitalgraden i Frende Holding AS etter disponering av årets resultat ble i 2023 82 % (47 %).

Kontantstrøm

Konsernet har i 2023 en total kontantstrøm på MNOK -2 (7). Overskuddslikviditet fra driften plasseres løpende i andre finansielle eiendeler

Risikoforhold

Som forsikringsselskap er vi eksponert for en rekke finansielle risikoer. På kort sikt er de største risikoene at de økonomiske tapene vi dekker for kundene våre blir større enn ventet og risikoen for tap som en følge av uventede svingninger i finansmarkedene. Disse risikoene er styrt gjennom en disiplinert forsikringsstrategi og en moderat investeringsfilosofi.

Vi er også eksponert for en forretningsmessig risiko, der hyppige endringer i markedet, regulatoriske endringer og økt konkurranse gjør det viktig at vi er i stand til å respondere på endringer i omgivelsene. Frende har klart seg godt i konkurransen og satses videre på gode digitale løsninger for å tilfredsstille kundenes økte forventninger.

Konsernet har prosesser (ORSA-prosessen) for å vurdere alle risikoer knyttet til virksomheten, bestemme kapitalbehovet og vår evne til å etterleve kapitalkravene. Resultatet av ORSA-prosessen oppsummeres i en egen ORSA-rapport.

Solvensmarginen i Frende Forsikring før foreslått utbytte er 184,6 % (206 %).

Nye regler om bærekraftig finans

EUs nye direktiv om bærekrafts rapportering CSRD innføres fra regnskapsåret 2024. Frende omfattes av regelverket fra 2025 og gjør nødvendige forbedringer for å rapportere etter regelverket.

Styreansvar

Det bekreftes at konsernet har styreansvarsforsikring. Forsikringen dekker ansvar for formuestap for krav fremsatt mot sikrede i forsikringsperioden som følge av en ansvarsbetingende handling eller unnlattelse hos sikrede i egenskap av daglig leder, styremedlem, medlem av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i konsernet. Forsikringen dekker ikke skade på personer eller eiendeler. Forsikringsavtalens hovedforfall er 1. juni og løper i 12 mnd.

Personalforhold og arbeidsmiljø

Frende Forsikring har ved utgangen av året 322 ansatte, mot 299 i 2022.

Frende er en arbeidsplass som tiltrekker seg motiverte, dyktige og erfarne medarbeidere. Det eksisterer etiske retningslinjer for alle ansatte og tillitsvalgte i Frende Forsikring. I Frende har vi en absolutt nulltoleranse for verbal eller fysisk trakassering, seksuell trakassering og vold.

Arbeidsmiljøet anses som godt. I konsernet er det i 2023 registrert et sykefravær på 5,8 %, mot 5,5 % i 2022. Herav utgjør 3,5 % langtidsfravær. Sykefraværet er fordelt med 4,7 prosent på menn og 7,8 prosent for kvinner.

Det er ikke registrert skader eller ulykker i Frende. Konsernets virksomhet forurenser ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for den aktivitet konsernet driver.

Mangfold, likestilling og inkludering

Frende har som mål å legge til rette for et inkluderende arbeidsmiljø, og rekruttere, utvikle og beholde mangfold. Dette er viktig for at Frende skal gjenspeile det samfunnet vi opererer i, bidra til like muligheter for deltakelse i arbeidslivet og bidra til økt verdiskapning.

Det jobbes kontinuerlig med bevisstgjøring blant ledere, tillitsvalgte og ansatte for å hindre diskriminering og likestilling uansett kjønn, graviditet, foreldrepermisjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion/livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering eller kjønnsidentitet.

Frende tilstreber lik lønn for arbeid av lik verdi, og Frendes avlønning skal gjenspeile stillingsinnhold, kvalifikasjoner og kompetanse, uavhengig av kjønn eller andre forhold.

Ved utgangen av 2023 var kvinneandelen 49 % (47 %) av konsernets ansatte totalt. Kvinneandelen i konsernledelsen eks konsernsjef var på 37,5 %, mot 33% ved utgangen av 2022.

Styret i Frende Holding har en kvinneandel på 8 % (8 %). I datterselskapenes styre var kvinneandelen 50 % (50 %) i Frende Livsforsikring og 25 % (25 %) i Frende Skadeforsikring. Det vises til konsernets egen redegjørelse i samsvar med likestillings- og diskrimineringsloven [på konsernets hjemmesider](#).

Tiltak mot økonomisk kriminalitet

Som en del av Finansnæringens samfunnsoppdrag foretar vi løpende kartlegging av risikoer og har risikoreduserende tiltak for å hindre at Frende benyttes til økonomisk kriminalitet, som hvitvasking og terrorfinansiering. Frende har etablert gode rutiner og prosesser for arbeidet med anti-hvitvasking (AML). Alle i Frende har gjennomført en fornyet opplæring innen hvitvasking i løpet av 2023. Det økte fokuset har resultert i en økning i antall saker som er meldt til Økokrim.

Styret og ledelse

Styret i Frende Holding AS består av representanter fra seks eiere, ytterligere tre aksjonærvalgte medlemmer og to medlemmer valgt av og blant konsernets ansatte.

Styrets vurdering

Resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om virksomheten og den finansielle stilling i Frende Holding AS og Frende Forsikring i 2023.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er til stede,

og at det derfor er lagt til grunn ved avleggelse av årsregnskapet.

Det er ikke inntruffet nye hendelser etter regnskapsårets avslutning som vesentlig endrer selskapets resultater eller stilling.

Det er alltid betydelig usikkerhet knyttet til vurderinger av fremtidige forhold men styret mener konsernet har skapt et godt fundament for fortsatt lønnsom vekst. Distribusjonen til eierbankenes kunder har vært vellykket, med et fortsatt potensiale for ytterligere vekst innen livsforsikring og skadeforsikring.

Bankene bak Frende Forsikring har kunngjort at de styrker sitt samarbeid, styrker utviklingskapasitet, og øker satsingen på eksisterende og nye produkt-selskaper gjennom Frendegruppen. Dette viser en betydelig vilje og evne til å satse videre på Frende Forsikring. Styret mener dette vil bidra positivt til utviklingen til Frende.

Disponering av årets resultat

Styret i Frende Holding AS foreslår at årets resultat MNOK 532,5 blir disponert slik

Utbytte	MNOK 145
Overføring til annen egenkapital	MNOK 388

Jan Erik Kjerpeseth
styreleder

Geir Bergskaug
nesteleder

Heidi Nag Flikka

John Haldor Wiik

Kjell Nærum

Agnar Langeland

Pål Strand

Vidar Skaar

Dag Alvern

Bjørn Erik Gjerde
ansattvalgt

Stian Osa
ansattvalgt

Vegar Styve
konsernsjef

Bergen, 4. april 2024

Årsberetningen er signert elektronisk

Resultatregnskap

Frende Holding AS			Resultatregnskap		Frende Holding Konsern		
2022	2023	Noter	Beløp i tusen		Noter	2023	2022
			Teknisk regnskap for skadeforsikring				
			Sum premieinntekter for egen regning		1,4	2 444 087	2 294 343
			Sum erstatningskostnader for egen regning		2,4	1 990 093	1 266 879
			Forsikringsrelaterte driftskostnader				
			Salgskostnader		5,6,11, 19	186 317	195 166
			Forsikringsrelaterte adm. kostnader			237 727	226 207
			Sum forsikringsrelaterte adm. kostnader			424 044	421 373
			Resultat av teknisk regnskap i skadeforsikring			29 951	606 091
			Teknisk regnskap for livsforsikring				
			Sum premieinntekter for egen regning		1,4	636 412	589 651
			Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		7	67 560	-30 221
			Andre forsikringsrelaterte inntekter				
			Sum erstatninger for egen regning		2,4	281 232	236 784
			Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser kontraktfastsatte forpliktelser		3	164 655	122 485
			Forsikringsrelaterte driftskostnader				
			Salgskostnader		5	116 974	103 030
			Forsikringsrelaterte adm. kostnader		5,6,11, 19	149 381	145 466
			Sum forsikringsrelaterte driftskostnader			266 355	248 496
			Resultat av teknisk regnskap i livsforsikring			-8 271	-48 335
			Sum teknisk regnskap			21 679	557 756
			Ikke teknisk regnskap				
399 084	562 600	22	Inntekt fra investering i datterselskap				
-19 260	-23 731		Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		7	129 861	-121 876
4 081	5 385	5	Andre kostnader		5	5 385	4 081
375 742	533 484		Resultat av ikke-teknisk regnskap			124 476	-125 958
375 742	533 484		Resultat før skattekostnad			146 155	431 799
3 436	-379	17	Skattekostnad		17	17 289	126 500
372 307	533 863		Resultat før andre resultatkomponenter			128 866	305 298
			Andre resultatkomponenter				
-276	-1 784		Aktuarielle gevinster og tap pensjonsytelser			-1 188	1 367
69	446	17	Skatt på andre resultatkomponenter		17	297	-342
372 100	532 525		Totalresultat			127 975	306 323

Balanse

Frende Holding AS			Balanse		Frende Holding Konsern		
31.12.22	31.12.23	Noter	Beløp i tusen		Noter	31.12.23	31.12.22
EIENDELER							
Immaterielle eiendeler							
			Andre immaterielle eiendeler		11	65 356	53 339
			Sum immaterielle eiendeler			65 356	53 339
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost							
			Investeringer som holdes til forfall		7,9	1 235 090	1 246 732
Finansielle eiendeler til virkelig verdi							
1 056 250	1 056 250	23	Investering i datterselskap				
			Aksjefond		7,9	452 423	472 824
			Obligasjoner og rentefond		7,9	1 702 651	1 828 702
			Eiendomsfond		7,9	629 125	772 135
			Plasseringsmidler bank		7,9	19 053	9 984
1 056 250	1 056 250		Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi			2 803 252	3 083 645
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser							
			Gj.forsikring av ikke opptjent bruttopremie			22 474	17 356
			Gj.forsikringsandel av erstatningsavsetning			69 832	13 722
			Sum gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser			92 306	31 078
Fordringer							
			Fordringer i forbindelse med direkte forsikring		8	936 517	856 284
			Fordring i forbindelse med gjenforsikrings - forretninger			22 235	31 635
473 205	248 805	12	Fordring konsernselskap				
	810		Andre fordringer				
473 205	249 615		Sum fordringer			958 752	887 919
Andre eiendeler							
			Eiendom		11	9 324	9 752
			Varige driftsmidler		11	6 446	4 360
			Leierettighet		20	93 108	
26 608	11 608		Kasse, bank		18	87 779	102 856
2 128	2 953	17	Eiendeler ved skatt		17	-	-
28 736	14 561		Sum andre eiendeler			196 657	116 968
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter							
66	30		Forskuddsbetalte kostnader			26 014	24 174
Eiendeler i kundeporteføljen Liv. Investeringer i kollektivporteføljen							
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost							
			Investeringer som holdes til forfall		7,9	560 086	436 934
Finansielle eiendeler til virkelig verdi							
			Aksjefond		7,9	184 020	159 102
			Obligasjoner og rentefond		7,9	763 051	636 808
			Eiendomsfond		7,9	259 884	228 938
			Plasseringsmidler bank		7,9	10 616	6 651
			Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi			1 217 572	1 031 498
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen							
			Sum eiendeler kundeporteføljen Liv			1 901 139	1 561 641
1 558 257	1 320 457		Sum eiendeler			7 278 562	7 005 496

Balanse

Frende Holding AS			Balanse	Frende Holding Konsern		
31.12.22	31.12.23	Noter	Beløp i tusen	Noter	31.12.23	31.12.22
EGENKAPITAL OG GJELD						
Innskutt egenkapital						
476 000	476 000	23	Aksjekapital (6.760.000 aksjer pål. kr. 70,41)	23	476 000	476 000
135 676	135 676		Overkurs		80 689	80 689
611 676	611 676		Sum innskutt egenkapital		556 689	556 689
Opptjent egenkapital						
Fond						
			-Risikoutjevningfond		11 132	26 336
			-Avsetning til garantiordningen		109 100	103 000
			-Avsetning til naturskadefondet	14	0	59 714
104 934	492 457		Annen opptjent egenkapital		917 333	865 541
104 934	492 457		Sum opptjent egenkapital		1 037 566	1 054 591
716 609	1 104 132	21,23	Sum egenkapital	21,23,24	1 594 255	1 611 279
425 000			Ansvarlig lån	10	425 000	425 000
Forsikringsmessige avsetninger						
			Forsikringstekniske avsetninger livsforsikring	14	1 766 526	1 442 096
			Forsikringstekniske avsetninger skadeforsikring	14	2 778 244	2 579 119
			Sum forsikringstekniske avsetninger skadeforsikring		4 544 771	4 021 215
Avsetning for forpliktelser						
15 491	18 780		Pensjonsforpliktelser	19	43 946	41 042
			Gjeld til reassurandør		59 883	50 651
			Utsatt skatt forpliktelse	17	13 429	18 975
		17	Betalbar skatt	17	22 981	166 792
350 000	145 000	14	Avsatt utbytte		145 000	350 000
50 000	50 000	14	Konsernbidrag ikke betalt			
			Leieforpliktelse		95 858	
47	691	14	Annen gjeld	14	256 095	225 155
415 538	214 471		Sum avsetning for forpliktelser		637 193	852 615
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter						
1 109	1 854		Andre påløpte kostnader	15	77 341	95 387
1 558 257	1 320 457		Sum egenkapital og gjeld		7 278 562	7 005 496

Bergen, 4. april 2024
 Årsregnskapet er signert elektronisk

Jan Erik Kjerpeseth
 styreleder

Geir Bergskaug
 nesteleder

Heidi Nag Flikka

John Haldor Wiik

Kjell Nærum

Agnar Langeland

Pål Strand

Vidar Skaar

Dag Alvern

Bjørn Erik Gjerde
 ansattvalgt

Stian Osa
 ansattvalgt

Vegar Styve
 konsernsjef

Endring i egenkapital

Endring i egenkapital	Aksjekapital	Overkursfond	Risiko- utjevningfond	Avsetning til garantiordningen	Naturskadefond	Opptjent egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01.2022	476 000	80 689	44 460	98 700	18 223	936 885	1 654 956
Endring garantiordningen				4 300		-4 300	
Endring naturskadefond					41 491	-41 491	
Endring risikoutjevningfond			-18 123			18 123	
Periodens disponering opptjent egenkapital						306 324	306 324
Avsatt utbytte						-350 000	-350 000
Egenkapital pr. 31.12.22	476 000	80 689	26 337	103 000	59 714	865 541	1 611 280
Egenkapital pr 01.01.2023	476 000	80 689	26 337	103 000	59 714	865 541	1 611 280
Endring garantiordningen				6 100		-6 100	
Endring naturskadekapital					-59 714	59 714	
Risikoutjevning- fond, årets endring			-15 204			15 204	
Periodens disponering opptjent egenkapital						127 975	127 975
Avsatt utbytte						-145 000	-145 000
Egenkapital pr. 31.12.23	476 000	80 689	11 132	109 100	0	917 333	1 594 255
Frende Holding AS							
	Aksjekapital	Overkursfond	Opptjent egenkapital	Sum			
Egenkapital pr 01.01.23	476 000	135 676	104 932	716 608			
Årets resultat			532 525	532 525			
Avsatt utbytte			-145 000	-145 000			
Egenkapital pr 31.12.23	476 000	135 676	492 457	1 104 132			

Kontantstrøm

Kontantstrøm		Frende Holding konsern	
Beløp i tusen			
31.12.2022	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter			
		Netto innbetalt til premier	3 164 316
		Netto kontantstrøm reassuranse	-36 277
-18 922	-23 731	Finansinntekter	144 153
		Andre inntekter	589
		Andre kostnader	12 377
		Utbetalte erstatninger	2 113 270
4 460	3 269	Forsikringsrelaterte driftskostnader	661 634
		Betalt skatt	165 829
-23 382	-27 000	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	319 671
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
		-Netto investert i aksjer datterselskap	
		Nettoinvestert i finansielle eiendeler	-68 938
		Netto investert i driftsmidler	4 673
		Netto investert i immaterielle eiendeler	35 978
		Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	28 287
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
	-425 000	Ansvarlig lån	
382 379	787 000	Mottatt utbytte	
380 000	350 000	Utbetalt utbytte	350 000
2 379	12 000	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-350 000
-21 003	-15 000	Netto likviditetsendring	-2 042
47 611	26 608	Likviditetsbeholdning 01.01.	119 493
26 608	11 608	Likviditetsbeholdning 31.12.	117 450
26 608	11 608	Likviditetsbeholdning 31.12.	117 450

Regnskapsprinsipper

Regnskapet for Frende Holding AS er avlagt i samsvar med Lov om årsregnskap, Forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak, Forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak, samt gjeldende regnskapsstandarder.

Det er utarbeidet sammenlikningstall i notene i den grad sammenlignbare tall er tilgjengelig og det anses hensiktsmessig.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Frende Holding AS, samt Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS som eies 100 % av Frende Holding AS. Aksjer i datterselskapene, vesentlige transaksjoner mellom selskapene og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert i konsernregnskapet.

Endring i regnskapsprinsipper/ omarbeiding sammenlikningstall

Fra 1. januar 2023 er IFRS 9 Finansielle instrumenter gjeldende for Frende Skadeforsikring. Standarden inneholder nye regler for klassifisering og måling av finansielle eiendeler. Basert på vurdering av porteføljen og forretningsmodellen for porteføljen er vår vurdering at overgang til IFRS 9 ikke har medført vesentlige endringer i regnskapsprinsipper og det er ikke utarbeidet sammenlikningstall.

IFRS 16 Leiekontrakter er implementert i med virkning fra 1.1.2023. Standarden har betydning for selskapet ved at leie av kontorlokaler i Jonsvoll er innregnet som brukseiendel med tilhørende leieforpliktelse. Det er ikke utarbeidet sammenlikningstall.

Innregning av inntekter og kostnader

Grunnleggende regnskapsprinsipper legges til grunn slik at inntekter resultatføres når de er opptjent, og utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Beste estimat legges til

grunn ved usikkerhet, basert på tilgjengelig informasjon ved balansetidspunktet.

Premieinntekter

Forfalt brutto premie i skadeforsikring omfatter all premie for forsikringsavtaler med påbegynt forsikringsperiode før regnskapsårets avslutning. Den forfalte premien periodiseres pro rata, og forfalt premie som vedrører neste år føres som «endring i avsetning ikke opptjent bruttopremie».

Avgitt gjenforsikringspremie omfatter reassurandørens andel av forfalt brutto premie. Gjenforsikringspremien periodiseres i samme forhold som opptjent brutto premie, og føres som «endring gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie». Forfalt brutto premie i livsforsikring omfatter all premie for forsikringsavtaler med påbegynt forsikringsperiode før regnskapsårets avslutning. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader omfatter alle erstatningsbeløp som er betalt til forsikringstaker i regnskapsperioden, i tillegg til endring i avsetning for meldte ikke oppgjorte skader (RBNS) og inntrufne, men ikke meldte skader (IBNR).

Brutto betalte erstatninger omfatter betalte erstatninger til forsikringstaker inkl. skadebehandlingskostnader som honorar ved ekstern takst og advokater, med fradrag for mottatte regressinnbetalinger.

Finansielle eiendeler

Finansielle instrumenter innregnes og måles i samsvar med IFRS 9

Førstegangsmåling

Finansielle eiendeler innregnes i balansen når selskapet blir part i instrumentets kontraktmessige betingelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Alle finansielle instrumenter som ikke inngår i kategorien til virkelig verdi over resultatet, innregnes første gang til virkelig verdi med tillegg av de transaksjonsutgiftene som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen. Finansielle instrumenter i kategorien virkelig verdi med verdiendringer over resultatet innregnes uten hensyn til transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all, eller tilnærmet all, risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Etterfølgende måling

Frende Holding har finansielle eiendeler, og disse er klassifiserte i en av følgende målekategorier etter IFRS 9; amortisert kost eller virkelig verdi med verdiendring over resultat.

Amortisert kost

En finansiell eiendel skal måles til amortisert kost iht IFRS 9 dersom begge følgende betingelser er oppfylt:

- a. Den finansielle eiendelen innehas i en virksomhetsmodell hvis formål er å holde finansielle eiendeler for å motta kontraksregulerte kontantstrømmer.
- b. Kontraktvilkårene for den finansielle eiendelen fører på bestemte tidspunkter til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av hovedstol og utestående renter på hovedstol.

Holde til forfall porteføljen til Frende består utelukkende av obligasjoner der man mottar renter og tilbakebetaling på hovedstolen. Selskapet har en virksomhetsmodell hvor formålet er å oppnå konsistent avkastning og holde obligasjonene til forfall. Etter førstegangsinregning måles investeringer i kategoriene utlån og fordringer og finansielle for-

pliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved hjelp av effektiv rentes metode. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall

Selskapet beregner tapsavsetning for forventet kredittap etter den generelle metoden. Det beregnes 12 måneders forventet tap ved innregning og etterfølgende beregninger dersom kreditrisiko ikke har økt vesentlig. Dersom forventet tap er ubetydelig er det ikke innregnet i regnskapet.

Til virkelig verdi over resultatet

Et finansielt instrument klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom det ved førstegangsinregning er øremerket til dette, eller holdes for omsetning. Selskapet har en investeringsportefølje som er øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinregning, og som løpende styres og måles til virkelig verdi. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi og informasjon basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig til ledelsen og styret.

Instrumentene måles til virkelig verdi, og endringer i verdien innregnes i resultatet.

Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass, settes virkelig verdi til kjøpskurs siste handelsdag frem til og med balansedagen. For en eiendel som skal avhendes, eller en forpliktelse som innehas, settes virkelig verdi til salgskurs.

Finansielle instrumenter innregnet til virkelig verdi i Frende er i det alt vesentlige instrumenter som er notert i et aktivt marked.

IT systemer og programvare

Kjøpt programvare er balanseført til anskaffelse-skost inkludert direkte eksterne kostnader for å sette programvaren klar til bruk. Kjøpt programvare tilpasset virksomheten er klassifisert som immateriell eiendel. Balanseført IT system avskrives fra ferdigstillelsesdato lineært over antatt økonomisk levetid. Om virkelig verdi av eiendelen faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Vurdering av systemene er gjort mot endringer i økonomiske, teknologiske, og interne rammebetingelser som tilsier at verdi ikke lenger er til stede.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er klassifisert som andre eiendeler i balansen. Driftsmidlene er vurdert til anskaffelseskost og avskrives lineært over antatt økonomisk levetid. Om virkelig verdi av et driftsmiddel faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Eierbenyttet eiendom

Konsernet eier tre fritidseiendommer på Geilo som brukes til firmahytter. Eiendommene er innregnet og måles i samsvar med verdireguleringsmodellen i IAS 16. Eiendommene er balanseført til anskaffelseskost og avskrives over forventet levetid.

Forsikringsmessige avsetninger

Avsetning for ikke opptjent premie i skadeforsikring er avsetning for ikke opptjent andel av brutto forfalt premie på forsikringskontrakter der forsikringsperioden er påbegynt ved regnskapsårets slutt.

Premiereserve i livsforsikring utgjør kontantverdien av selskapets forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler. Dette tilsvarer summen av de beløp som er ført på forsikringstakernes konti, samt avsatte premiereserver (ikke opptjent premie) på rene risikodekninger.

Erstatningsavsetning er avsetning relatert til skadetilfeller som er inntruffet før balansedagen, men

ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte skader (RBNS) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR).

Det foretas individuell skadereservering for alle meldte skader, og avsetningen omfatter forventet utbetaling til forsikringstaker inkl. skadebehandlingkostnader.

Avsetning for inntrufne, ikke meldte skader (IBNR) beregnes ved hjelp av aktuarielle metoder. Generelt baseres beregningene på selskapets skadehistorikk, men grunnet lavt skadetall og kort historikk er det for enkelte av selskapets produkter også benyttet en premiefaktor knyttet til opptjent premie. Det benyttes ikke diskontering for erstatningsavsetningene i regnskapet.

Kursreguleringsfond

Kursreguleringsfondet er definert i norsk forsikringslovgivning, og er knyttet til premiereserven sin andel av kollektivporteføljen som et ufordelt, felles kundefond.

Kursreguleringsfondet tilsvarer urealiserte gevinster på finansielle eiendeler knyttet til premiereserven sin andel av den kollektive porteføljen.

Tilleggsavsetning

Tilleggsavsetning er tildelt avtaler kundeavtaler med premiereserve, og kan anvendes til å dekke avkastningsunderskudd basert på avkastning på premiereserven sin andel av kollektiv porteføljen i intervallet null opp til beregningsrenten. En eventuell negativ finansavkastning må dekkes av foretakets egenkapital.

Forskjell mellom verdsettelse for solvensformål og verdsettelse i årsregnskapet

I Solvens II kreves at eiendeler og forpliktelser verdsettes til markedsverdi. Det innebærer at både eiendeler og forpliktelser skal settes til det beløpet man må betale for å overføre forpliktelsene til en annen selvstendig og uavhengig aktør.

På eiendelssiden har dette betydning for følgende poster:

- immaterielle eiendeler
- obligasjoner som føres til amortisert kost
- avsetningen til garantiordningen
- størrelsen på reassurandørenes andel av forsikringstekniske avsetninger

Forsikringsforpliktelser i Solvens II-balansen er beregnet til beste estimat av premie- og erstatningsavsetning, i tillegg til risikomargin som reflekterer tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene. Beste estimat på erstatningsforpliktelse er neddiskontert kontantstrøm over forpliktelsesens levetid, mens beste estimat av premieavsetningen er definert som nåverdien av ikke intrufne skader, omkostninger og fremtidige premier knyttet til løpende forsikringsavtaler.

Annen opptjent egenkapital

Naturskadefondet i skadeforsikring kan kun benyttes til erstatninger etter naturskader. Til fondet avsettes differansen mellom årets opptjente naturskadepremie og påløpte erstatninger som dekkes av denne ordningen.

Avsetning til garantiordningen i skadeforsikring er avsetning for å dekke ansvar mot sikringsordningen som skal bidra til å sikre utbetaling av krav som følger av avtale om direkte skadeforsikring. Det maksimale ansvaret utgjør 1,5 % av summen av selskapets opptjente bruttopremie for skadeforsikringsavtaler som omfattes av garantiordningen.

Risikoutjevningfondet i livsforsikring kan bare benyttes til å styrke avsetningen til premiereserve som gjelder risiko knyttet til person. Risikoutjevningfond i balansen tilsvarer halvparten av årets samlede overskudd på risikoresultat frigjort ved reaktivering. Risikoutjevningfondet er balanseført brutto.

Pensjoner

Selskapet har innskuddspensjon for alle ansatte. Premie kostnadsføres løpende, og selskapet har ingen forpliktelse utover kostnadsført beløp. I tillegg har selskapet pensjonsforpliktelse overfor enkelte arbeidstakere via en usikret driftsordning. Pensjonsforpliktelse knyttet til disse ordningene er beregnet i samsvar med IAS19R, ved at nåverdi av beregnede forpliktelser er beregnet med utgangspunkt i tid i ordningen, forventet lønnsvekst og årlig regulering av pensjonsutbetalingene. Diskonteringsrente ved beregning av nåverdien er i samsvar med oppdaterte økonomiske forutsetninger. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatavvik) bokføres over resultatet under andre resultatkomponenter. Periodens netto pensjonskostnad består av årets påløpte pensjonsrettigheter, rentekostnader på pensjonsforpliktelsene samt justering for eventuelle planendringer.

Skatt

Resultatført skattekostnad består av betalbar skatt og årets endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med 25 % av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Utsatt skattefordel er balanseført ut ifra forventning om skattepliktig inntekt gjennom inntjening i fremtidige år.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskapet i samsvar med årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper, og bruk av gjeldende regnskapsprinsipper innebærer

at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser. Estimaterne baseres på historiske data, vurdering av egen portefølje, forventninger til fremtiden og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på underliggende forhold. Estimater og tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i estimater innregnes i den perioden estimatene endres. Det vil naturlig være usikkerhet knyttet til slike estimater og endring i forutsetninger vil medføre endring i estimater påfølgende renskapsår.

Forsikringstekniske avsetninger

Det er knyttet størst usikkerhet til avsetning for skader inntruffet, men ikke rapportert (IBNR). Avsetningen er basert på statistisk modell utarbeidet på grunnlag av erfaringstall og porteføljens utvikling. Det vil være risiko til fastsettelse av estimater beregnet på grunnlag av disse modellene.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Ved indikasjon på verdifall foretas det nedskrivningstest for å kontrollere om bokført verdi for driftsmidler og immaterielle eiendeler er til stede.

Noter til årsregnskapet

Note 1-3	31.12.23			31.12.22		
	Premier Skadeforsikring	Premier Livsforsikring	Konsern	Premier Skadeforsikring	Premier Livsforsikring	Konsern
I tusen						
Note 1						
Premieinntekter for egen regning						
Forfalt bruttopremie	2 575 053	669 496	3 244 549	2 392 356	620 599	3 012 955
- Avgitt gjenforsikringspremie	-40 878	-33 084	-73 961	-30 534	-30 948	-61 482
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie	-95 206		-95 206	-67 949		-67 949
- Endring i gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	5 118		5 118	471		471
Sum premieinntekter for egen regning	2 444 087	636 412	3 080 500	2 294 343	589 651	2 883 994
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		67 560	67 560		-30 221	-30 221
	Erstatning Skadeforsikring	Erstatning Livsforsikring	Konsern	Erstatning Skadeforsikring	Erstatning Livsforsikring	Konsern
Note 2						
Erstatninger for egen regning						
Brutto betalte erstatninger	1 945 836	167 435	2 113 270	1 518 445	159 462	1 677 907
-Gjenforsikringsandel av betalte erstatninger	-3 553	-15 500	-19 053	-14 646	-9 520	-24 166
Brutto endringer i erstatningsavsetninger	103 920	143 149	247 068	-242 472	100 973	-141 500
- Endring i gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetninger	-56 110	-13 851	-69 961	5 553	-14 132	-8 579
Sum erstatningskostnader for egen regning	1 990 093	281 232	2 271 325	1 266 879	236 784	1 503 663
Note 3						
Endring i forsikringsmessige avsetninger	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern
Endring premiereserve		157 126	157 126		133 852	133 852
Endring gjenforsikringsandel av premiereserven		-16 566	-16 566		-6 769	-6 769
Endring kursreguleringsfond		300	300			
Endring tilleggsavsetning		23 795	23 795		-4 598	-4 598
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		164 655	164 655		122 485	122 485

Note 4: Premieinntekter og erstatningskostnader Skadeforsikring

I tusen	Forsikring	Yrkesskade- forsikring	Motorvogn- forsikring trafikk	Motorvogn- forsikring øvrig	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars- forsikring	Assistanse- forsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Sum
Forfalt premie									
Brutto	46 019	62 097	363 939	769 666	1 039 246	48 779	193 259	52 048	2 575 053
Gjenforsikringsandel	-601	-810	-4 117	-13 638	-16 983	-591	-2 545	-1 591	-40 877
For egen regning	45 417	61 287	359 822	756 028	1 022 263	48 188	190 714	50 457	2 534 175
Optjent premie									
Brutto	45 291	61 629	352 676	732 336	1 005 688	46 523	186 775	48 929	2 479 847
Gjenforsikringsandel	-570	-775	-4 026	-11 329	-14 819	-531	-2 350	-1 361	-35 760
For egen regning	44 722	60 853	348 650	721 007	990 869	45 992	184 425	47 568	2 444 087
Intrufne erstatninger									
Brutto erstatnings- kostnader	14 322	98 437	196 387	645 710	897 879	27 519	131 806	37 694	2 049 759
Gjenforsikringsandel	-1 559		700	-3 493	-55 114		12	-210	-59 663
For egen regning	12 763	98 437	197 087	642 218	842 765	27 519	131 818	37 485	1 990 092
Erstatnings- kostnader i året									
Brutto avviklingsresultat	-19 332	4 685	-22 890	1 122	49 753	-9 756	-8 727	-144	-5 289

* Selskapet har kun ikke-proporsjonal gjenforsikring

Forsikringstekniske avsetninger

	Forsikring mot inntektstap	Yrkesskade- forsikring	Motorvogn- forsikring trafikk	Motorvogn forsikring øvrig	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars- forsikring	Assistanse- forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Naturskade kapital	Sum avsetninger 2023
Avsetning for ikke opp- tjent bruttopremie	19 066	25 927	168 900	357 473	460 173	20 162	89 353	24 416	22 777	1 188 247
Brutto erstatnings- avsetning	78 630	327 062	258 524	181 716	545 215	49 943	36 979	9 663	102 264	1 589 997
Sum brutto for- sikringsforpliktelser	97 696	352 989	427 425	539 189	1 005 389	70 104	126 332	34 079	125 041	2 778 244

Note 4 fortsetter fra forrige side

I tusen

Spesifikasjon Livforsikring	Individuell kapitalforsikring	Gruppelivs forsikring	Individuell rente- og pensjonsforsikring	Ulykkesforsikring	Andre skadebransjer	Sum 2023	Sum 2022
Premieinntekter							
Forfalt premie , brutto	253 687	34 137	267 677	10 396	103 599	669 496	620 599
- Avgitte gjenforsikringspremier	-5 023	-59	-13 010	-1 055	-13 938	-33 084	-30 948
Mottatt premiereserve fra andre						-	-
Sum premieinntekter for egen regning	248 664	34 078	254 667	9 341	89 662	636 412	589 651
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen							
Renteinntekter	1 677	1 044	26 937	571	3 307	33 536	20 692
Verdiendring på investeringer	425	265	17 402	145	838	19 074	-64 243
Realisert gevinst og tap på investeringer	1 570	978	10 783	535	3 096	16 961	13 329
Rente leieforpliktelse	-206	-128	-1 200	-70	-407	-2 011	
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	3 466	2 158	53 922	1 180	6 833	67 560	-30 222
Erstatninger							
Utbetalte erstatninger, brutto	50 741	14 388	54 069	3 644	44 593	167 436	159 462
- Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger	-1 223	-584	-2 106	-541	-11 046	-15 500	-9 520
Sum erstatninger	49 517	13 804	51 963	3 104	33 547	151 935	149 943
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsekontraktfastsatte forpliktelser							
Endring premiereserve, brutto	-	-	157 126	-	-	157 126	133 852
Endring gjenforsikringsandel av premiereserven	-	-	-16 566			-16 566	-6 769
Endringer i erstatningsavsetninger, brutto	16 668	-2 232	133 372	-276	-4 384	143 148,796	100 973
- Endring av gjenfors.andel av erstatningsavsetninger	-215	1 458	-17 907	92	2 721	-13 852	-14 132
Endring kursreguleringsfond			300			300	-
Endring tilleggsavsetning			w 23 795			23 795	-4 598
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	16 453	-774	280 120	-184	-1 663	293 952	209 326
Forsikringsrelaterte driftskostnader							
Salgskostnader	44 789	2 778	49 335	1 765	18 308	116 974	108 814
Forsikringsrelaterte adm. Kostnader	49 098	20 800	57 289	2 129	20 653	149 969	139 682
- Gjenforsikringsprovisjoner og gevinstandeler	-7		-340	-28	-213	-589	
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	93 880	23 578	106 284	3 866	38 747	266 355	248 496
Resultat av teknisk regnskap	92 280	-371	-129 778	3 735	25 863	-8 271	-48 335
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen							
Renteinntekter	2 877	386	3 008	124	1 164	7 559	5 401
Verdiendring på investeringer	1 636	219	1 711	70	662	4 299	-16 770
Realisert gevinst og tap på investeringer	1 455	195	1 522	63	589	3 823	3 480
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	5 969	800	6 241	257	2 414	15 681	-7 889
Resultat før skattekostnad	98 248	429	-123 537	3 992	28 278	7 410	-56 224
Skattekostnad	4 750	68	-5 936	154	1 255	292	-10 760
Resultat før andre resultatkomponenter	93 498	361	-117 601	3 837	27 022	7 118	-45 464
Andre resultatkomponenter netto	133	18	138	6	53	347	385
TOTALRESULTAT	93 630	379	-117 463	3 843	27 076	7 465	-45 079

2023 tall

Tilgang / avgang	Dekninger	Avtaler	Dekninger	Dekninger	Dekninger
Antall i tilgang	15 682	-	4 714	-	6 612
Antall i avgang	12 803	48	3 834	82	3 908
Nytegnet premie pr bransje	29 657	-1 314	15 743	-75	8 169

2022 tall

Tilgang / avgang	Dekninger	Avtaler	Dekninger	Dekninger	Dekninger
Antall i tilgang	17 097	180	4 420	-	6 109
Antall i avgang	13 632	-	4 197	113	3 544
Nytegnet premie pr bransje	35 053	1 936	13 086	-115	5 485

Note 5: Spesifikasjon av forsikringsrelaterte driftskostnader

I tusen	Frende Skadeforsikring		Frende Livsforsikring		Sum Frende Liv og Frende Skade			
	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22		
Salgskostnader								
Provisjoner	175 154	186 394	108 669	100 442	283 823	286 836		
Reklame og merkekostnader	11 163	8 772	8 305	8 372	19 468	17 144		
	186 317	195 166	116 974	108 814	303 291	303 980		
Forsikringsrelaterte adm. kostnader								
Lønn og sosiale kostnader	155 988	153 439	77 350	77 193	233 338	230 632		
Lokalkostnader	3 028	13 564	2 575	7 195	5 602	20 758		
IT kostnader	58 090	55 788	30 410	25 352	88 500	81 140		
Honorarer og leide tjenester	24 701	18 926	14 847	12 394	39 547	31 320		
Diverse kontorkostnader	23 594	23 607	10 545	9 217	34 140	32 824		
Kostnadsreducerende inntekter	-49 308	-48 744	-	-	-49 308	-48 744		
Avskrivninger/nedskrivninger	26 035	14 926	14 243	8 331	40 278	23 257		
	242 127	231 507	149 969	139 682	392 097	371 189		-
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring								
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring	-4 400	-5 300	-589	-	-4 989	-5 300		
Sum forsikringsrelatete adm.kostnader	424 044	421 373	266 355	248 496	690 399	669 869		
	Frende Holding AS							
Andre kostnader	31.12.23	31.12.22						
Lønn og sosiale kostnader	1 115	1 191						
Styrehonorar inkl. arbeidsgiveravgift	2 209	2 164						
Honorarer og leide tjenester	1 752	432						
Administrative tjenester	108	90						
Diverse kontorkostnader	201	204						
Sum andre kostnader	5 385	4 081						
Herav er det kostnadsført følgende godtgjørelse til revisor: (inkl. mva)	Frende Holding AS		Frende Skadeforsikring		Frende Livsforsikring		Frende Holding konsern	
	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22
Lovpålagt revisjon	207	155	1 195	753	1 096	701	2 498	1 609
Andre tjenester utenfor revisjonen								
	207	155	1 195	753	1 096	701	2 498	1 609

Konsernet hadde 322 (299) ansatte pr. 31.12.23.

Note 6: Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Selskapsledelse	Lønn	Opptjente pensjonsrettigheter, innbetalt innskuddspensjon	Bonus	Andre godtgjørelser
Konsernsjef (formelt ansatt i Frende Holding)	2 758	1 410	175	280
Andre ledende ansatte				
Konserndirektør salg og marked**	1 788	508	121	246
Direktør etablering og forvaltning**	1 595	408	107	245
Konserndirektør produkt og IT*	1 930	562	125	252
Finansdirektør*	1 595	353	111	235
Oppgjøringsdirektør*	1 538	329	101	258
Juridisk direktør/HR- direktør**	1 478	310	99	235

* Formelt ansatt Frende Skade

**Formelt ansatt i Frende Liv

Frende Skadeforsikring og Frende Livsforsikring (Frende Forsikring) har felles ledergruppe. Konsernsjef er formelt ansatt i Frende Holding.

Vedrørende pensjonsytelser vises til note 7.

Konsernsjef og overnevnte ledende ansatte har avtale om 12 måneders etterlønn ut over oppsigelsestiden på 6 måneder ved oppsigelse fra selskapets side.

Styret i Frende Holding AS	Honorar fra selskapet	Honorar fra Frende Livsforsikring	Honorar fra Frende Skadeforsikring
Jan Erik Kjerpeseth, styreleder	290		
Geir Bergskaug, nestleder	193		19
Pål Strand	193		
Vidar Skaar	193		
Heidi Nag Flikka	193	19	
Agnar Langeland	193		
Dag Alvern	193		
John Haldor Wiik	193		
Kjell Nærum	193		
Bjørn-Erik Gjerde	193		19
Stian Osa	193	19	

Honorar for perioden 2023-2024

Informasjon om styrehonorar i note 10 i Frende Skade og note 6 i Frende Liv.

Medlemmer av konsernets Risiko og Revisjonsutvalg har mottatt 27,35 (i tusen kroner) i honorar i 2023.

Medlemmer har i 2023 vært Jan Erik Kjerpeseth, Geir Bergskaug og Heidi Nag Flikka.

Det er ikke gitt lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelser til ledende ansatte fra Frende holding eller andre selskaper i konsernet.

Note 7: Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

I tusen	31/12/23		31/12/22	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Selskapsporteføljen				
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
Investeringer som holdes til forfall	1 235 090	1 190 412	1 246 732	1 188 876
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjefondsandeler	452 423	452 423	472 824	472 824
Obligasjoner/ rentefond	1 702 651	1 702 651	1 828 702	1 828 702
Eiendomsfond	629 125	629 125	772 135	772 135
Bankplasseringer				
Plasseringsmidler bank	19 053	19 053	9 984	9 984
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	2 803 252	2 803 252	3 083 645	3 083 645
Sum finansielle eiendeler selskapsporteføljen	4 038 342	3 993 664	4 330 377	4 272 521
Kollektivporteføljen				
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
Investeringer som holdes til forfall	560 086	546 951	436 934	418 831
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjefondsandeler	184 020	183 179	159 102	159 102
Obligasjoner/ rentefond	763 051	759 564	636 808	636 808
Eiendomsfond	259 884	258 696	228 938	228 938
Bankplasseringer				
Plasseringsmidler bank	10 616	18 691	6 651	6 651
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	1 217 572	1 220 131	1 031 498	1 031 498
Sum finansielle eiendeler kollektivporteføljen	1 777 658	1 767 082	1 468 432	1 450 329
Sum finansielle eiendeler	5 816 000	5 760 747	5 798 809	5 722 851

Investeringer som holdes til forfall tilfredsstill kriterier etter IFRS 9 for å måles til amortisert kost.

I henhold til IFRS 9 skal eiendeler som holdes til forfall kategoriseres innenfor tre trinn avhengig av risiko for tap.

Ved implementering 1.1 er alle eiendeler som holdes til forfall plassert i trinn 1 som er laveste risikoklasse.

I trinn 1 beregnes forventet kreditttap med 12 måneders forventet kreditttap.

Det har ikke oppstått økning i kreditttrisiko i løpet av året og holde til forfall porteføljen plasseres i trinn 1 pr 31.12.

Tapsavetningen som er beregnet for porteføljen er ubetydelig og er ikke innregnet i resultatet.

Forventet kreditttap ved innregning 01.01.23

Anleggsporetefølje, totalt	Sannsynlighet	ECL		EAD
		Forventet tap (%)	Forventet tap (NOK)	Eksposering
Scenarier				
Lav risiko	20%	0,01%	203	1 691 864
Base case	60%	0,03%	461	1 691 864
Høy risiko	20%	0,05%	804	1 691 864
Forventet			478	

Forventet kreditttap pr 31.12.23

Anleggsporetefølje, totalt	Sannsynlighet	ECL		EAD
		Forventet tap (%)	Forventet tap (NOK)	Eksposering
Scenarier				
Lav risiko	20%	0,01%	186	1 806 267
Base case	60%	0,03%	454	1 806 267
Høy risiko	20%	0,05%	811	1 806 267
Forventet			594	

Note 7 fortsetter fra forrige side
Kollektiv-/selskapsporteføljen

	31/12/23
Aksjefond	
Nordea Nordic Small Cap Fund A growth NOK	51 742
Nordea Norwegian Stars Fund I growth	14 435
Nordea 2 - Global Opp. Eq Fd NOK Hed - BI NOK	36 839
Nordea 1 - Emerging Stars Equity Fund BI-NOK	10 345
Nordea 2 - Stable Emerging Mkt Aksjer Etisk BI-NOK	17 283
Nordea Norge Verdi	14 400
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	99 074
Storebrand Global ESG Pluss	42 534
Storebrand Aksje Innland	29 201
DNB Grønt Skifte Norden A	44 087
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	27 970
Alfred Berg Aktiv C	22 880
Genesis Emerging Markets Investment Company	24 293
Alfred Berg Gambak	15 219
AKO Global Long-Only	47 460
Nordea1-Global Climate and Env BI	26 918
SGA Global Equity Growth Fund Class H	39 027
KLP AksjeGlobal Indeks Valuasikret	34 248
T.Rowe Proce Global	27 898
Øvrige	10 588
	<u>636 442</u>
Pengemarkedsfond / Obl. fond	
DNB Low Carbon Credit	320 096
DNB Global High Grade	69 890
Alfred Berg High Yield	290 022
Norselab	71 550
Danske Invest	14 992
	<u>766 550</u>
Eiendomsfond	
DEAS	429 629
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	204 403
Pareto Eiendomsfelleskap	134 180
Union Core Real Estate Fund	120 797
	<u>889 008</u>
Rentepapirer	
Rentepapirer til virkelig verdi	1 699 153
Rentepapirer til amortisert kost	1 795 176
	<u>3 494 329</u>
Bankinnskudd	29 670
	<u>29 670</u>
Sum finansielle eiendeler	<u>5 816 000</u>

Note 7 fortsetter fra forrige side

I tusen

Rentepapirer - fordeling per sektor

Sektor	31/12/23
Stat- / statsgaranterte	1,2 %
Boligkredittforetak	12,4 %
Kommune / fylke	8,2 %
Bank / Finans	39,3 %
Industri	39,0 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - fordeling per ratingskategori

Rating	31/12/23
AAA	16,7 %
AA	23,8 %
A	30,0 %
BBB	19,6 %
BB	0,3 %
B	0,1 %
CCC eller lavere	0,1 %
Ikke ratet	9,5 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - 10 største utstedere

Utsteder	31/12/23
SPAREBANK 1 SR BANK ASA	3,9 %
SPAREBANK 1 OESTLANDET	3,3 %
BN BANK ASA	3,1 %
NORDEA EIENDOMSKREDITT	3,0 %
SPAREBANK 1 SMN	2,9 %
SPAREBANK 1 SOROST-NORGE	2,9 %
SPAREBANKEN OST	2,8 %
SPAREBANKEN SOR	2,6 %
OSLO KOMMUNE	2,5 %
ENTRA ASA	2,5 %
Sum	29,6 %

Balanseført verdi er virkelig verdi. Virkelig verdi er fondskurser per 31.12.2023.

Verdsettelsesteknikker finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Selskapsportefølje/ Kollektivportefølje	Selskapsportefølje/ Kollektivportefølje
	31.12.2023	31.12.2022
Kategori		
I	1 442 535	1 186 864
II	1 699 280	1 927 208
III	889 009	1 001 072
	<u>4 030 824</u>	<u>4 115 144</u>
I	36%	29%
II	42%	47%
III	22%	24%
	<u>100%</u>	<u>100%</u>

I Kvoterte priser i aktive markeder

II Verdsettelsesteknikker (observerbar input) Kategori omfatter instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte eller indirekte observerbar. Obligasjoner er klassifisert på dette nivå.

III Verdsettelsesteknikker (ikke observerbar input) Eiendomsporteføljen er klassifisert under dette nivå og verdsettes ved direkte avkastningsmetode.

Note 8: Fordringer på forsikringstakere

I tusen	Sum	Ikke forfalt	Under 30 dager	30-60 dager	>60 dager
Fordringer på forsikringstakere	13 474		5 471	2 840	5 163
Andre fordringer direkte forsikring	664	-	664	-	-
Ikke forfalt, ikke fakturert forsikringspremie	345 669	345 669	-	-	-
Ikke forfalt, fakturert forsikringspremie	576 711	576 711	-	-	-
Sum fordringer forsikringstakere	936 517	922 380	6 134	2 840	5 163

Premie inntektsføres i henhold til hovedforfall, kunden faktureres i samsvar med betalingsavtale.

Ubetalt forsikringspremie > 60 dager går til avgang og avtalen med kunden kanselleres.

Det beregnes korttidspremie til kunden for den tiden selskapet i henhold til loven må stå ansvar for avtalen.

Note 9: Risikostyring**Forsikringsrisiko**

Forsikringsrisikoen for den enkelte forsikringskontrakt består av sannsynligheten for at forsikringstilfellet inntrer og av usikkerheten i størrelsen på utbetalingen.

Forsikringsrisiko styres gjennom avsetninger for fremtidige forventede erstatninger på eksisterende kontrakter, prising av risikoelementet i forsikringspremien, og gjennom reassuransekontrakter.

I tillegg styres risikoen via retningslinjer i forhold til hvilke type risiki som selskapet aksepterer i sin portefølje.

Finansell risiko

Frende bærer finansiell risiko knyttet til forvaltningen av selskapets investeringsportefølje. Gjennom behandlingen av selskapets kapitalforvaltningsstrategi fastsetter styret rammene for kapitalforvaltningen, inkludert rammer for den strategiske aktivaallokeringen.

Finansiell risiko deles normalt inn i tre hovedkategorier; markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Denne finansielle risikoen styres på aggregert nivå gjennom selskapets kapitalforvaltningsstrategi, og på detaljert nivå gjennom utforming av de enkelte forvaltningsmandater.

Markedsrisiko

Markedsrisiko representerer risiko for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Markedsrisiko omfatter tre typer risiko; renterisiko, valutarisiko og annen prisrisiko.

Renterisiko representerer risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedsrentene. Frende styrer renterisikoen gjennom rammer knyttet til bl.a. porteføljens rentedurasjon. Ved utgangen av 2023 var rentedurasjonen for omløpsporteføljen på 2,5 år.

Valutarisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instruments vil svinge som følge av endringer i valutakurser. Frende sikrer det meste av valutarisikoen i porteføljene. Valutaeksponeringen overvåkes til enhver tid, og det foretas valuta-

sikringstransaksjoner innenfor rammene av selskapets kapitalforvaltningsstrategi.

Annen prisrisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instrument vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Aksjerisikoen håndteres bl.a. gjennom en veldiversifisert portefølje av noterte verdipapirer både ift geografi og sektorer.

Kredittrisiko

Kredittrisiko omfatter risikoen for at en part i et finansielt instrument påfører selskapet et finansielt tap ved ikke å kunne innfri en forpliktelse. Kredittrisikoen styres gjennom flere virkemidler som bl.a. rammer knyttet til renteporteføljenes kreditturasjon, øvre grenser for eksponering mot navngitte motparter, rammer knyttet til motpartenes rating, samt krav til diversifisering av porteføljen.

Frende foretar minst årlig, sammen med hovedforvalter, en dypere gjennomgang av de enkelte utstederne. Hver enkelt utsteder blir gjennom dette analysert og klassifisert. Rammene for eksponering mot hver enkelt motpart vurderes så på bakgrunn av denne gjennomgang.

Frende sine direkteide rentepapirer og globale rentefond består av investeringer der motparten betraktes som investment grade. Ut over dette har Frende ved utgangen av 2023 omlag 9,2 % av den samlede renteporteføljen plassert i fond med investering i nordiske høyrente obligasjoner.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift. Frende følger likviditetsutviklingen på daglig basis, og har gode prosesser for å sørge for at selskapet til enhver tid har nok likviditet tilgjengelig til å møte sine forpliktelser. Frende sin investeringsportefølje består utelukkende av likvide papirer og fondsplasseringer som vil realiseres ved et likviditetsbehov.

Selskapets likviditetsstrategi innebærer at det til enhver tid skal være tilgjengelig likvide midler til å møte forpliktelser ved forfall.

Note 9 fortsetter fra forrige side
Sensitivitet finansielle eiendeler - effekt på markedsverdi

	31/12/23	31/12/22
10 % fall i kurs aksjefond	-62 094	-62 481
1 % fall i rentenivå	-60 167	-56 539

Skatteeffekt er ikke hensyntatt i oppstillingen.

Sensitivitetsanalysen er gjort kun for selskaps-/ kollektivporteføljen ettersom endringer i rente og kurs på fond i investeringsvalgporteføljen nøytraliseres ved avsetning til kundefond.

Note 10: Ansvarlig lånekapital

Verdipapirnummer	Ticker	Fra Dato	Forfallsdato	Kupong rente	Utestående
NO0013036848	FRSK01 PRO	17.10.2023	17.01.2054	7,85%	425 000

Obligasjonsrenten fastsettes som 3 måned NIBOR +margin. Obligasjonene er uten avdrag. Formål med obligasjonene er at de skal kvalifisere som basiskapital

Note 11: Varige driftsmidler i konsernet

I tusen	IT utstyr	IT system	Kontor- inventar	Eiendom	Sum
Anskaffelseskost 01.01.23	7 989	101 810	446	12 928	123 173
Tilgang	1 905	35 978	2 549	219	40 651
Akkumulerte nedskrivning	-	2 248	-	-	2 248
Akkumulerte avskrivninger	6 266	70 184	177	3 824	80 450
Bokført verdi 31.12.23	3 627	65 356	2 818	9 324	81 125
Årets avskrivning	2 265	23 961	103	648	26 977
Forventet økonomisk levetid	3 år	5 år	5 år	20 år	
Avskrivningssats	33%	20%	20%	5%	

IT-systemer er kjøpte systemer tilpasset virksomheten. Systeminvesteringene er klassifisert som immateriell eiendel i balansen. Systemene avskrives lineært regnskapsmessig og skattemessig, over antatte økonomiske levetid.

Verdi av kjøpte systemer er vurdert til virkelig verdi ved balansetidspunktet.

Note 12-15
Note 12 Fordring konsern Frende Holding AS

	31/12/23	31/12/22
Konsernbidrag	138 805	111 205
Utbytte	110 000	362 000
	<u>248 805</u>	<u>473 205</u>

Note 13 Forsikringstekniske avsetninger

	31/12/23	31/12/22
Forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring		
Premieavsetn.uopptjent premie	1 188 247	1 093 041
Erstatningsavsetning	1 589 997	1 486 078
Sum forsikringsforpliktelse brutto skadeforsikring	<u>2 778 244</u>	<u>2 579 119</u>

Forsikringstekniske avsetninger klassifisert som egenkapital

Avsetning til garantiordningen	109 100	103 000
Avsetning til naturskadepkapital	0	59 713
	<u>109 100</u>	<u>162 713</u>

Forsikringsforpliktelse i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelse

Premiereserve	863 015	705 829
Erstatningsavsetning	879 354	736 205
Tilleggsavsetning	23 857	62
Kursreguleringsfond	300	-
Sum forsikringsforpliktelse brutto livsforsikring	<u>1 766 526</u>	<u>1 442 096</u>

IBNR-nivået er styrket for BUF som følge av at et trendskifte mot høyere skadefrekvens har blitt tydeligere, og mindre vekt er lagt på de eldre årgangene i modellene. IBNR-nivået for Uførepensjon er styrket som følge av at vi observerer en høyere mengde etteranmeldte skader enn tidligere avsetningsmodeller tilsier.

Note 14 Annen gjeld

	31/12/23	31/12/22
Leverandørgjeld	19 959	6 779
Forskuddstrekk	11 753	9 542
Skyldig arbeidsgiveravgift/ finansskatt	9 925	10 285
Annen gjeld	54 816	43 726
Gjeld trafikkforsikringsavgift	159 643	154 824
Sum	<u>256 095</u>	<u>225 155</u>

Annen gjeld Frende Holding AS

Konsernbidrag, ikke betalt	50 000	50 000
Avsatt utbytte	145 000	334 000

Note 15 Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter

	31/12/23	31/12/22
Påløpte renter	6 765	782
Påløpt arbeidsgiveravgift	4 601	4 118
Feriepenger	24 072	21 420
Bonus	5 206	16 240
Skyldig provisjon	27 104	39 886
Avsetninger for forpliktelse	9 594	12 941
Sum	<u>77 341</u>	<u>95 387</u>

Note 16: Usikre forpliktelser

Det er knyttet en betinget forpliktelse til kjøpesumjusteringer fram i tid dersom forutsetninger lagt til grunn i avtale om porteføljeoverdragelse pensjonsportefølje endres vesentlig fem år etter avtalen er inngått.

Forpliktelsen er ved balansetidspunktet vurdert i samsvar med standard for regnskapsføring av usikrede forpliktelse og betingede eiendeler. Og ut fra sannsynlighetsvurdering er estimert en forpliktelse på MNOK 15 per 31.12.23.

Note 17: Skattekostnad

31/12/22	31/12/23		31/12/23	31/12/22	
		Årets skattekostnad fordeler seg på:			
3 750	-0	Betalbar skatt i årets resultat	22 981	166 792	
		For mye/ for lite avsatt skatt tidligere år	-443	1 783	
3 750	-0	Sum betalbar skatt	22 538	168 575	
-383	-825	Endring utsatt skatt	-5 546	-41 733	
3 367	-825	Sum skattekostnad	16 992	126 842	
		Beregning av årets skattegrunnlag:			
375 467	531 700	Totalresultat før skatt	144 967	433 166	
		Permanente forskjeller:			
		Ikke fradragsberettigete kostnader	1 233	1 410	
		Realisert/ urealisert under			
-362 000	-535 000	fritaksmetoden	-76 459	65 661	
1 533	3 300	Endring midlertidige forskjeller	22 184	166 932	
-	-	Årets fremførbare underskudd			
		Grunnlag betalbar skatt i			
15 000	-0	resultatregnskapet	91 925	667 168	
		Betalbar skatt i balansen			
3 750	-0	Betalbar skatt i skattekostnaden	22 981	166 792	
-3 750	-	Skattevirkning av konsernbidrag			
		balansført			
	-0	Betalbar skatt i balansen	22 981	166 792	
		Utsatt skattefordel vedrører følgende midlertidige fordeler			
			31/12/23	Endring 2023	
				31/12/22	
		Varige driftsmidler	-4 349	-217	-4 566
		Leieforpliktelse/ eiendel	-2 007	2 007	-
-15 491	-18 780	Pensjonsforpliktelser	-35 045	2 426	-32 619
		Forskjell knyttet til overført			
6 997	6 997	pensjonsforpliktelse	6 997	-	6 997
-	-	Sikkerhetsavsetning	84 329	21 082	105 411
-	-	Tap på fordringer	-4 000	-	-4 000
-	-	Urealisert verdiendring rentefond	10 745	-4 687	6 059
-	-	Gevinst/ taps konto	10 950	2 737	13 687
-18	-28	Fremførbart underskudd	-13 905	-1 166	-15 071
-8 511	-11 811		53 714	22 184	75 898
2 128	2 953	Utsatt skatt forpliktelse	-13 429	-5 546	-18 975
25%	25%	Anvendt skattesats	25%	25%	25%

Note 18: Bundne midler

Per 31.12.23 hadde konsernet 12 223 (i tusen kroner) i bankinnskudd skattetrekk.

Note 19: Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser Frende Holding, konsern
Ytelsesplan i usikrede ordninger

Selskapet har pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere og utbetaler førtidspensjon fra 65 til 67 år, samt alderspensjon for lønn over 12G. Selskapet har også avtale med administrerende direktør og utbetaler førtidspensjon fra 62 til 67 år samt alderspensjon for lønn over 12G. Disse ordningene er usikrede og dekkes over selskapets drift.

Den usikrede driftsordningen omfatter totalt ni personer

Aktuarielle beregninger

Alle pensjonsordningene er behandlet etter IAS 19R. Det vil si at estimatavvik umiddelbart amortiseres og føres mot utvidet resultat. Aktuarberegningene er utført av aktuarer i NIP.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Selskapet har innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte. Det er betalt totalt 17 763 (i tusen kroner) i innskuddspremie for 2023.

Netto pensjonskostnad	31/12/23	31/12/22
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 627	2 632
+ Netto rentekostnader	1 001	618
+ Avkastning på pensjonsmidler	-	-
+ Periodisert arbeidsgiveravgift/finansskatt	693	621
= Netto resultatført pensjonskostnad	<u>4 322</u>	<u>3 870</u>
Beregnet pensjonsforpliktelse usikrede ordninger	31/12/23	31/12/22
Pensjonsforpliktelse 01.01	41 042	38 914
+ Resultatført pensjonskostnad	4 322	3 870
- Estimataavvik ført mot utvidet resultat	1 188	-1 367
Utbetalt pensjon over drift	2 605	375
= Netto pensjonsforpliktelse	<u>43 946</u>	<u>41 042</u>
Økonomiske forutsetninger:	31/12/23	31/12/22
Diskonteringsrente	3,10%	3,00%
Årlig lønnsvekst	3,50%	3,50%
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	0 %/ 1,8 %	0 %/ 1,5%
Årlig økning i G	3,25%	3,25%
Forventet avkastning på fondsmidler	3,10%	3,00%
Arbeidsavgift	14,10%	14,10%
Finansskatt	5,00%	5,00%
Aktuarielle forutsetninger:		
Frivillig avgang medlemmer over/under 40 år	0-8 %	0-8 %
Uttakstilbøylighet AFP/ Førtidspensjonsavtale	i. a.	i. a.
Lineær opptjening		
Bransjens tariffgrunnlag utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNO)	K2013/KU	K2013/KU

Note 20: Resultat per aksje

Beløp i tusen

IFRS 16 Leiekontrakter er implementert med virkning fra 1. januar 2023. Sammenlikningstill er ikke omarbeidet. Standarden innebærer at leierettigheter skal balanseføres som en rett til å bruke en eiendel med en tilhørende forpliktelse. Forpliktelsen estimeres til nåverdien av fremtidige leiebetalinger i leieperioden. Nåverdien av forpliktelsen er beregnet med marginal lånerente. Ved innregning måles eiendelen til anskaffelseskost som tilsvarer forpliktelsen.

Selskapets leie av kontorlokale i Jonsvoll er balanseført ved innregning. Leierett eiendom er innregnet i balansen på egen linje under andre eiendeler. Nåverdien av forpliktelsen er beregnet med marginal lånerente.

Frende har leieavtale knyttet til hovedkontoret i Jonsvollkvarartalet i Bergen.

Rentesats benyttet ved neddiskontering av leieforpliktelsen er 7 %. Rentesatsen gjenspeiler selskapets marginale innlånsrente ansvarlig lånegjeld på implementeringstidspunktet

Leierettighet	2023
Inngående balanse/ implementering	106 410
Endringer som følge av KPI justert leie	-
Nye kontrakter	-
Avskrivning	13 301
Andre endringer	
Utgående balanse	<u>93 108</u>
Leieforpliktelse	
Inngående balanse/ implementering	106 410
Endringer som følge av KPI justert leie	-
Nye kontrakter	
Betaling av hovedstol	18 000
Kapitaliserte renter	7 449
Andre endringer	-
Utgående balanse	<u>95 858</u>
Forfallsstruktur på leieforpliktelse (udiskontert)	
Mindre enn 3 år	35 737
3-5 år	53 606
Mer enn 5 år	53 606
Sum udiskontert leieforpliktelse	<u>142 950</u>
Resultatposter	
Avskrivning bruksretteeiendel	13 301
Rentekostnader leieforpliktelse	7 449

Note 21: Resultat per aksje

	31.12.2023	31/12/22
Konsernets resultat	127 975	306 323
Antall aksjer	<u>6 760 000</u>	<u>6 760 000</u>
Resultat per aksje (kroner)	18,93	45,31

Aksjonærenes andel av aksjekapitalen er uendret etter gjennomførte emisjoner og nedskrivning av aksjekapital.

Note 22: Inntekt på investering i datterselskap Frende Holding AS

Konsernbidrag fra datter	<u>27 600</u>	<u>37 084</u>
Utbytte fra datterselskap	<u>535 000</u>	<u>362 000</u>
	562 600	399 084

Note 23: Askjonærer per 31.12.23

Frende Holding AS	Eierandel	Antall aksjer
Sparebanken Vest	39,58%	2 675 614
Sparebanken Sør	19,94%	1 348 054
Sparebanken Øst	13,03%	880 523
Sparebanken Sogn og Fjordane	9,88%	667 683
Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal	2,18%	147 314
Spareskillingsbanken	1,62%	109 397
Haugesund Sparebank	1,53%	103 292
Skudenes & Aakra Sparebank	1,09%	73 612
Flekkefjord Sparebank	0,88%	59 738
Varig Hadeland Forsikring	0,85%	57 644
Søgne og Greipstad Sparebank	0,79%	53 507
Varig Orkla Forsikring	0,76%	51 240
Voss Sparebank	0,72%	48 380
Lillesand Sparebank	0,58%	39 282
Luster Sparebank	0,54%	36 312
Askim & Spydeberg Sparebank	0,78%	52 728
Sparebank 68 grader Nord	0,74%	50 286
Selbu Sparebank	0,72%	48 651
Drangedal Sparebank	0,67%	44 971
Sparebanken Din	0,60%	40 883
Tolga- Os Sparebank	0,57%	38 839
Stadsbygd Sparebank	0,54%	36 385
Aasen Sparebank	0,48%	32 706
Nidaros Sparebank	0,48%	32 706
Ørland Sparebank	0,45%	30 253
		<u>6 760 000</u>

Frende Holding AS

Aksjer i datterselskaper	Antall aksjer	Eierprosent	Bokført verdi
Aksjer i Frende Skadeforsikring AS	5 000 000	100%	840 000
Aksjer i Frende Livsforsikring AS	1 750 000	100%	<u>216 250</u>
			<u>1 056 250</u>

Transaksjoner med nærstående parter

Alle selskaper i Frende konsernet, styremedlemmer og ledende ansatte ansees som nærstående parter for Frende Skadeforsikring AS. Transaksjoner mellom Frende og nærstående parter skjer til vanlige forretningsmessige forhold.

Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS har distribusjonsavtale med alle eiere av morselskapet Frende Holding AS og betaler provisjoner i henhold til avtaler.

Det er i 2023 kostnadsført MNOK 284 i provisjoner i konsernet til eierbanker.

Note 24: Kapitalkrav
I Solvens II balansen verdsettes eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi.

Forsikringsforpliktelser i Solvens II balansen er beregnet til beste estimat av premie og erstatningsavsetning, i tillegg til en risikomargin som reflekterer tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene. Beste estimat på erstatningsforpliktelse er neddiskontert kontantstrøm over forpliktelsens levetid, mens beste estimat av premieavsetningen er definert som nåverdien av ikke inntrufne skader og fremtidige omkostninger knyttet til løpende-forsikringsavtaler. I disse beregningene inngår blant annet antagelser om fremtidige skadeprosenter, kostnadsprosenter og avgangsprosenter.

Forsikringsforpliktelser i regnskapsbalansen er ikke opptjent premie som følge av periodisering av forfalt premie etter pro rata prinsippet, samt nominell erstatningsavsetning tilsvarende skadetilfeller inntruffet, men ikke oppgjort på balanse-tidspunktet. Premiereserver i Liv utgjør nåverdien av forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler.

(i tusen)	Solvens II balanse 31.12.2023	Solvens II balanse 31.12.2022
Eiendeler i balansen	7 278 562	7 005 496
Mer-/ mindre verdier	-1 103 902	-1 010 202
Sum eiendeler solvens II balansen	6 174 660	5 995 294
Beste estimat inkl risikomargin		
forsikringsforpliktelser forpliktelser	3 418 928	2 911 355
Utsatt skatt forpliktelser	47 939	63 504
Andre forpliktelser	928 053	1 115 941
Sum gjeld solvens II balansen	4 394 920	4 090 800
Fradrag forventet utbytte	145 000	350 000
Basiskapital 1	1 623 608	1 468 444
Tellende del ansvarlig lån	425 000	425 000
Annen kategori 2 kapital	11 132	86 050
Basiskapital 2	436 132	511 050
Ansvarlig kapital under Solvens II	2 059 740	1 979 494
	Solvens-kapitalkrav	Solvens-kapitalkrav
Operasjonell risiko	100 041	93 356
Markedsrisiko	642 127	671 825
Motpartsrisiko	30 714	23 994
Forsikringsrisiko	966 475	894 398
Diversifiseringseffekter/ tapsabsorberende evne	-496 931	-473 230
Tapsabsorberende evne	-	-19 133
Risikoreduserende effekter av utsatt skatt	-47 939	-63 504
Kapitalkrav	1 194 487	1 127 706
Solvensmargin	172%	176%
Minstekapitalkrav	537 519	505 503
Margin minstekrav	349%	311%

Til generalforsamlingen i Frende Holding AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Frende Holding AS, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom

Offices in:

årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende

- transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Bergen

KPMG AS

Anfinn Fardal
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Fardal, Anfinn Bøthun

Statsautorisert revisor

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: no_bankid:9578-5992-4-3044839

IP: 80.232.xxx.xxx

2024-04-10 18:52:59 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: 6CLCD-1PPMV-UBAFX-PAGFB-GFL5H-YAU18

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>